

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: ΤΟ « STALKING» ΩΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ**

ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΚΟΝΤΑΚΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

(Α.Μ.2230)

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΘΕΜΕΛΗ ΟΛΓΑ

ΡΕΘΥΜΝΟ

ΜΑΙΟΣ 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σ.4-5
2. ΟΡΙΣΜΟΣ – ΕΙΔΗ «STALKING».....	σ.6-8
3. ΔΙΕΘΝΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	σ.9-12
3.1 Το προφίλ του δράστη	σ.10
3.2 Το προφίλ του θύματος.....	σ.10-11
3.3 Σχέσεις δράστη – θύματος.....	σ.11-12
3.4 Επιπτώσεις στην ψυχική υγεία του θύματος.....	σ.12
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	σ. 13-16
4.1 Σκοπός και στόχοι της έρευνας.....	σ.13
4.2 Δείγμα έρευνας.....	σ.13
4.3 Μέθοδοι έρευνας.....	σ.13-14
4.4 Η συνέντευξη.....	σ.14-15
4.5 Μέθοδος καταγραφής των στοιχείων.....	σ.15
4.6 Προβλήματα κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.....	σ.15-16
4.7 Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων.....	σ.16
5. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	σ.17-35
5.1 Το «stalking» ως συμπεριφορά.....	σ.17 -25
5.2 Επιπτώσεις στο θύμα κατά τη διάρκεια και μετά την παρενόχληση.....	σ.25-30
5.3 Η ζωή των θυμάτων μετά την παρενόχληση.....	σ.30-33

6. ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	σ.34-36
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	σ.36-39
8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ.....	σ.40-71
9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	σ.72-74

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έννοια του «stalking», δηλαδή η συμπεριφορά που περιλαμβάνει επανειλημμένη και επίμονη προσπάθεια διατήρησης ανεπιθύμητης επικοινωνίας και επαφής, απασχόλησε για πρώτη φορά τα ΜΜΕ, το νόμο και την κοινωνία στα τέλη της δεκαετίας του 1980. Αφορμή στάθηκε η δολοφονία μιας νεαρής ηθοποιού από έναν θαυμαστή της, του οποίου είχε γίνει έμμονη ιδέα και ο οποίος την παρενοχλούσε συστηματικά. (McCann, 2001)

Στη δεκαετία του 1990 και ενώ το «stalking» είχε ταυτιστεί αρχικά με τις διασημότητες και την παραβίαση της προσωπικής τους ζωής από θαυμαστές, η έννοια διευρύνθηκε τόσο, ώστε περιέλαβε και συμπεριφορές που απαντώνται στην καθημερινή κοινωνική ζωή και επαφή και οι οποίοι προκαλούνται από επίδοξους ή πρώην συντρόφους. Τότε ήταν που ποινικοποιήθηκε για πρώτη φορά η συμπεριφορά του «stalking» ως κολάσιμη πράξη, αποδοκιμαστέα από το Δίκαιο όλων των Πολιτειών της Αμερικής. (Tjaden & Thoennes, 1998)

Η επιστημονική έρευνα προχωρά αργά και με αρκετά προβλήματα, λόγω της ιδιαίτερης φύσης της έμμονης παρακολούθησης που περιλαμβάνει διάφορες εκφάνσεις και μορφές παρενόχλησης, αλλά και της ίδιας της έννοιας του «stalking», το νόημα της οποίας δεν είναι καθολικά και επακριβώς προσδιορισμένο από την επιστημονική κοινότητα. (Websters's College Dictionary, 1991)

Η παρούσα έρευνα έχει σκοπό τη διερεύνηση των ψυχολογικών επιπτώσεων και των εμπειριών των θυμάτων που βίωσαν με οποιονδήποτε τρόπο συμπεριφορά που εμπίπτει στην έννοια της επίμονης και επανειλημμένης παρενόχλησης από ένα άλλο άτομο, με σκοπό τη διατήρηση ή την απόκτηση ανεπιθύμητης επαφής και επικοινωνίας.

Προς το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε ποιοτική έρευνα και συγκεκριμένα συνέντευξη ημιδομημένης μορφής, η οποία ερεύνησε την εμπειρία έξι θυμάτων. Τα θύματα ερωτήθηκαν σχετικά με το προφίλ του «δράστη» και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες παρενοχλήθηκαν, καθώς και για την ψυχολογική τους κατάσταση εκείνη την περίοδο, αλλά και μετά την παρενόχληση, ενώ έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί το κατά πόσο άλλαξε θετικά ή αρνητικά η ζωή τους μετά από αυτή την εμπειρία.

Κοινός τόπος όλων των εμπειριών των θυμάτων ήταν η παρόμοια προσέγγιση τους από τα άτομα που τους παρακολουθούσαν και τα κοινά συναισθήματα που βίωναν κατά τη διάρκεια του «stalking», ενώ χαρακτηριστικό ήταν το γεγονός πως σχεδόν όλα τα άτομα ζουν πλέον μια φυσιολογική ζωή, έχοντας ξεκινήσει μια «υγιή» σχέση όπως την αποκαλούν. Στο σύνολο τους θεωρούν, πως η συγκεκριμένη εμπειρία τους βοήθησε στο να ξεχωρίζουν τα άτομα με τα οποία συναναστρέφονται και να αποφεύγουν τα άτομα που ο χαρακτήρας τους θυμίζει το χαρακτήρα του ατόμου που τα παρενόχλησε.

2.ΟΡΙΣΜΟΣ – ΕΙΔΗ «STALKING»

Το «stalking» έχει προκαλέσει αρκετή σύγχυση ως προς τον ακριβή ορισμό του. Αυτό οφείλεται στο γεγονός πως δεν υπάρχει συμφωνία μεταξύ των ερευνητών για το ποιές είναι ακριβώς οι συμπεριφορές που το ορίζουν (Haugaard & Seri, 2000). Αρχικά ο όρος χρησιμοποιούνταν για να περιγράψει την παρέμβαση θαυμαστών στη ζωή αναγνωρίσιμων προσώπων. Έπειτα ο όρος έλαβε ευρύτερη διάσταση χαρακτηρίζοντας ένα σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο.

Γενικότερα, ως «stalking» μπορεί να ορισθεί **« η εκούσια, κακόβουλη και επαναλαμβανόμενη παρακολούθηση και παρενόχληση ενός ατόμου, του οποίου απειλείται η ασφάλεια. Αυτό το είδος απειλής αποτελείται από περισσότερες από μια απροκάλυπτες και ανεπιθύμητες πράξεις που γίνονται αντιληπτές από το θύμα ως παρενόχληση»** (Meloy & Gothard, 1995).

Υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ της νομικής και ψυχολογικής διάστασης της έννοιας του «stalking». Το νομικό πλαίσιο κατά του stalking, ορίζεται από τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- ένα επαναλαμβανόμενο πρότυπο παρεμβατικής συμπεριφοράς που αντικατοπτρίζεται από το δράστη, το οποίο είναι ανεπιθύμητο για το θύμα,
- μια απειλή είτε άμεση, είτε έμμεση,
- μια προκαλούμενη αίσθηση φόβου στο θύμα (Meloy, 1998).

Τα παραπάνω στοιχεία δημιουργούν έναν αβέβαιο ορισμό για το «stalking», καθώς αφήνουν αναπάντητα σημαντικά ερωτήματα.

Ωστόσο, ακόμα και οι ψυχολογικοί – κλινικοί ορισμοί εμπεριέχουν αμφίσημα στοιχεία. Πολλοί ερευνητές έχουν προσπαθήσει να εξάγουν λειτουργικούς ορισμούς προκειμένου να διευκολύνουν μια αξιόπιστη έρευνα για το «stalking» (Meloy, 1998).

Παρόλη την προσπάθεια δεν προέκυψε καθολικός ορισμός. Οι Meloy & Gothard το 1995, χρησιμοποίησαν τον όρο **έμμονη παρακολούθηση**, αντί του «stalking», ορίζοντας την ως **«μη φυσιολογικό, μακροπρόθεσμο μοτίβο απειλής ή παρενόχλησης καθοδηγούμενης προς ένα συγκεκριμένο άτομο»**. Ο Rosenfeld το 2000, χρησιμοποίησε τον όρο **έμμονη παρενόχληση**, αντί του «stalking» σε μια

προσπάθεια να καταγραφεί η εμμονή του διώκτη και η εμπειρία του θύματος που παρενοχλείται. Ισχυρίστηκε επίσης, ότι ο όρος έμμονη παρενόχληση είναι πιο ακριβής καθώς δεν παρακολουθούν όλοι οι διώκτες τα θύματα τους, αντ' αυτού, πολλοί χρησιμοποιούν σύγχρονα μέσα, όπως e-mail ή άλλα μέσα καταδίωξης. Οι Cupach & Spitzberg το 2002, χρησιμοποίησαν τον όρο *έμμονη σχεσιακή παραβίαση*, ορίζοντας **«συμπεριφορές που κυμαίνονται από ενοχλητικές αλλά νόμιμες προς ένα άτομο, έως παράνομες και εγκληματικές»**. Επιπλέον, ισχυρίστηκαν ότι η έμμονη σχεσιακή παραβίαση είναι συγκεκριμένα επιδίωξη οικειότητας, σε αντίθεση με νομικούς ορισμούς του «stalking» που δεν καθορίζουν τα κίνητρα. Οι Pathé & Mullen το 1997, υποστηρίζουν ότι **«το stalking ορίζεται από ένα σύνολο συμπεριφορών που προκαλεί ένα συγκεκριμένο άτομο σε ένα άλλο, ζητώντας επαναλαμβανόμενα ανεπιθύμητη προσοχή και επικοινωνία»**.

Ανεξαρτήτως του ακριβούς ορισμού που χρησιμοποιήθηκε, « το stalking πρέπει να αναγνωρισθεί στα αρχικά του στάδια πριν η συμπεριφορά γίνει αρκετά σοβαρή και οδηγήσει στη επιβολή του νόμου, ώστε να μπορεί να διακοπεί πριν βλάψει σοβαρά το θύμα» (Meloy , 1998).

Στάδια του «stalking»

Το «stalking» χαρακτηρίζεται από επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, σημαντικότερα στοιχεία των οποίων είναι η συχνότητα και η επιμονή (Walker, 1979). Συνήθως πραγματοποιείται σε τρία στάδια:

Το πρώτο στάδιο αναφέρεται σε μια **«συσσωρευμένη ένταση»** (*«tension building stage»*), η οποία όμως δεν έχει εκφραστεί. Το θύμα δέχεται έντονη ψυχολογική βία, όπως κριτική, παράπονα, απειλές και συμπεριφορές του δράστη, οι οποίες έχουν σκοπό να πλήξουν την αυτοπεποίθησή του.

Το επόμενο στάδιο αποτελεί την **«έκρηξη»** (*«explosion stage»*) του διώκτη, ο οποίος συνήθως ασκεί κάποια μορφή βίας στο θύμα. Υπάρχουν τρία είδη κακοποίησης που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο δράστης. Η *σωματική βία*, περιλαμβάνει συνήθως χτυπήματα, σπρωξίματα, γροθιές και άλλες σωματικές βλάβες. Η *ψυχολογική βία*, περιλαμβάνει συμπεριφορές ελέγχου και καταναγκασμού, που συνοδεύονται από έντονη κριτική, προσβολές, κοινωνική αποξένωση και απειλές που προκαλούν φόβο στο θύμα. Τέλος, η *σεξουαλική βία* ορίζεται από σεξουαλικά υπονοούμενα έως σεξουαλική κακοποίηση (Dutton, 1998· Walker & Meloy, 1998).

Έπειτα, ακολουθεί το στάδιο κατά το οποίο ο διώκτης φαινομενικά «**ηρεμεί**» («*honeymoon period*») και ζητά συγχώρεση από το θύμα, διαβεβαιώνοντας το πως δε θα επαναλάβει τις προηγούμενες συμπεριφορές.

Τα στάδια λειτουργούν ως «κύκλος» και επαναλαμβάνονται με τη σειρά τους όταν ο διώκτης συνειδητοποιήσει πως κανένας από τους παραπάνω τρόπους δε φέρνει το επιθυμητό αποτέλεσμα (Walker, 1979, 1984).

Ορισμένες συμπεριφορές του δράστη που συνοδεύουν τα παραπάνω στάδια είναι η παρακολούθηση του θύματος, τα συνεχόμενα τηλεφωνήματα, η αιφνίδια εμφάνιση του στα μέρη που συχνάζει το θύμα, η αποστολή ανεπιθύμητων δώρων και καρτών, όπως επίσης και απειλές για την ίδια του τη ζωή αλλά και τη ζωή του θύματος (Coleman, 1997 · Roberts, 2002).

Είδη του «stalking»

Τα είδη του «stalking» καθορίζονται από το είδος των δραστών. Η πρώτη κατηγορία είναι οι «**απορριφθέντες**» («*the rejected*»). Αυτοί, ως αποτέλεσμα της διακοπής της σχέσης, βιώνουν ανάμεικτα συναισθήματα θυμού και συμφιλίας. Όσο όμως οι προσδοκίες τους αποτυγχάνουν, οδηγούνται σε βίαιες πράξεις θέλοντας να εκδικηθούν το θύμα. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι δράστες που «**αναζητούν την οικειότητα**» («*intimacy seekers*»), οι οποίοι επιδιώκουν να συνάψουν στενή σχέση με ένα άτομο που θεωρούν πως τρέφει αντίστοιχα συναισθήματα, εισπράττοντας την απόρριψη ως αποδοχή. Η τρίτη κατηγορία δραστών είναι οι «**ανίκανοι μνηστήρες**» («*incompetent suitor*»). Αυτά τα άτομα αναζητούν επίσης μια στενή διαπροσωπική σχέση, χωρίς όμως να τρέφουν ιδιαίτερα αισθήματα και όταν δεν εισπράξουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, στρέφουν το ενδιαφέρον τους στο επόμενο θύμα. Στην τέταρτη κατηγορία ανήκουν οι «**μνησίκακοι δράστες**» («*resentful stalkers*»), οι οποίοι εισπράττουν ιδιαίτερη ικανοποίηση με την επιβολή της δύναμης τους και καταδιώκουν τα θύματα τους επιδιώκοντας να τα τιμωρήσουν, καθώς θεωρούν πως τους έχουν αδικήσει. Στην τελευταία κατηγορία ανήκουν οι δράστες «**αρπακτικά**» («*predatory stalkers*»). Αυτοί αναζητούν πληροφορίες για το θύμα τους, σχεδιάζουν τον τρόπο με τον οποίο θα επιτεθούν και τέλος επιδιώκουν με κάθε τρόπο τη σεξουαλική επαφή, παίρνοντας ικανοποίηση από την ένταση της πίεσης που ασκούν. (Mullen, 1997)

3. ΔΙΕΘΝΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Σύμφωνα με τα διεθνή ερευνητικά δεδομένα ένα σημαντικό ποσοστό ανδρών και γυναικών έχει παρενοχληθεί τουλάχιστον μια φορά στη ζωή του.

Όπως προέκυψε από έρευνα των Tjaden και Thoennes το 1998 που διεξήχθη στις ΗΠΑ, βρέθηκε πως το 8% των γυναικών και το 2% των ανδρών υπήρξαν θύματα παρενόχλησης, τα οποία σε ετήσια βάση ξεπερνούν το ένα εκατομμύριο στο γυναικείο πληθυσμό και τις 370.000 στον ανδρικό. Η έρευνα αναγνωρίστηκε ως η πρώτη που μέτρησε το βαθμό εξάπλωσης του «stalking» στις ΗΠΑ. Από μια παρόμοια έρευνα στην Αυστραλία προέκυψε πως ένα εκατομμύριο γυναικών (το 15% του πληθυσμού), δέχτηκαν συμπεριφορές που χαρακτηρίζονται ως «stalking» κάποια στιγμή στη ζωή τους. (Australian Bureau of Statistics, 1996)

Μεγαλύτερα ποσοστά βρέθηκαν από την έρευνα των Fremouw, Pennyacker και Westrup το 1997, όπου το 27% των γυναικών και το 15% των ανδρών είχαν παρενοχληθεί. Μάλιστα το 50% των γυναικών και το 25% των ανδρών αυτών παρενοχλήθηκε από κάποιον με τον οποίο διατηρούσε στενή διαπροσωπική σχέση. Σε μια άλλη έρευνα τους, τα ευρήματα έδειξαν πως καμία γυναίκα, αλλά το 2,2% των ανδρών παραδέχτηκαν πως έχουν παρενοχλήσει κάποιο άλλο άτομο.

Όσον αφορά το νεότερο ηλικιακό πληθυσμό, σε μια έρευνα των Westrup, Pennyacker και Fremouw, βρέθηκε ότι το 30% των φοιτητριών και το 17% των φοιτητών είχαν δεχτεί παρενόχληση, ποσοστά αρκετά μεγαλύτερα όπως φαίνεται από το γενικό πληθυσμό. Αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί με δύο πιθανούς τρόπους. Είτε λόγω αναπτυξιακών ελλειμμάτων στις κοινωνικές δεξιότητες, είτε λόγω του τρόπου ζωής σύμφωνα με το κολεγιακό πρότυπο. Ανεξάρτητα από τους λόγους για το υψηλότερο ποσοστό του επιπολασμού, είναι φανερό ότι οι νεαροί έφηβοι έχουν βιώσει σε ευρύτερο φάσμα την παρεμβατικότητα, την απειλή και τις επιθετικές συμπεριφορές, όπως ανέφεραν χαρακτηριστικά νεαρά θύματα του «stalking» (Spitzberg et al., 1998). Τέλος, παρόμοια δεδομένα βρέθηκαν και σε έρευνα των Logan, Leukefeld και Walker το 2000, η οποία κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα και επιπλέον, πως τέτοιου είδους ανεπιθύμητες συμπεριφορές είναι αποτέλεσμα διάλυσης στενών διαπροσωπικών σχέσεων.

3.1 Το προφίλ του δράστη

Σύμφωνα με το σύνολο των ερευνών, οι *άνδρες* είναι αυτοί που παρενοχλούν κατά κύριο λόγο το αντίθετο φύλο (Meloy & Gothard, 1995· Mullen et al., 1999 · Kropp, Hart & Lyon, 2000), ποσοστό που ανέρχεται στο 81% (Spitzberg, 2002). Οι δράστες τείνουν να είναι *λευκού χρώματος* (Bjerregaard, 2000 ·Holl, 1998) και οι περισσότεροι έχουν ποινικό ιστορικό (Harmon et al., 1995· Meloy, 1996 · Mullen et al., 1999).

Επιπλέον, υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν πως οι δράστες είναι πιθανότερο να πάσχουν από *ψυχική διαταραχή*, σε σχέση με άτομα που δεν θεωρούνται «stalkers» (Meloy & Gothard, 1995· Zona, Sharma & Lein, 1993). Συνήθως πρόκειται για άτομα που δυσκολεύονται να συνάψουν στενές διαπροσωπικές σχέσεις και στην πλειοψηφία τους είναι *μόνοι ή χωρισμένοι* (Harmon et al.,1995).

Αν και γενικά είναι άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου (Blaauw et al.,2002), τη χρονική περίοδο της παρενόχλησης η πλειονότητα αυτών είναι άνεργοι (Meloy & Gothard, 1995). Η ηλικία τους κυμαίνεται συνήθως από 35-40 ετών (Mullen et al. ,1999· Meloy, 1997).

Τέλος, ένα ποσοστό 25-30% των δραστών, έχουν επιθετική συμπεριφορά ως προς το θύμα ή ως προς τρίτα πρόσωπα και λιγότερο του 2% δολοφονούν τα θύματά τους (Meloy 1998). Υπολογίζοντας ότι οι περισσότεροι δράστες απειλούν τα θύματά τους, το ποσοστό δολοφονίας είναι σχετικά μικρό.

3.2 Το προφίλ του θύματος

Οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά καιρούς, έδειξαν πως τα θύματα του «stalking» είναι σε συντριπτικό βαθμό *γυναίκες*. Συγκεκριμένα, μια εκτενής έρευνα στον Καναδά, η οποία μελέτησε δεδομένα από έρευνα (Uniform Crime Reporting Survey) σε σχέση με την ετήσια εγκληματικότητα, όπως είχε καταγραφεί σε 130 αστυνομικά τμήματα του Καναδά, αποφάνθηκε ότι η πλειονότητα των θυμάτων ήταν γυναίκες (80%), από τις οποίες το 47% είχε πριν ερωτική σχέση με το δράστη (Jones,1996). Μια άλλη έρευνα του Εθνικού Ινστιτούτου Δικαιοσύνης των ΗΠΑ, στην οποία υπήρχε ενδεικτικό δείγμα 8.000 γυναικών και 8.000 ανδρών, αποφάνθηκε

πως ήταν πιθανότερο για τις γυναίκες να δεχτούν παρενόχληση σε ποσοστό 78%, η πλειονότητα των οποίων είχαν ηλικίες από 18 έως 28 ετών (Hall, 1998).

Συζητώντας την κοινωνική δομή του «stalking», οι Lowney και Best το 1995, αναγνώρισαν τα *διάσημα πρόσωπα* ως πιθανά θύματα (star-stalking) κατατάσσοντας τα στις ευάλωτες κατηγορίες θυματοποίησης.

Κατά την έρευνα τους, οι Mustaine και Tewksbury το 1999 συμπέραναν πως οι φοιτήτριες που έκανα χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών, βρίσκονταν σε μεγαλύτερο κίνδυνο να παρενοχληθούν, σε σχέση με τις φοιτήτριες που απείχαν από τέτοιου είδους συμπεριφορές.

Επιπλέον, μια διαφορετική και παλαιότερη έρευνα, αναφέρει πως οι αντιλήψεις των θυμάτων σχετίζονται με την πιθανότητα να δεχτούν παρενόχληση. Για παράδειγμα, η χρήση ενός προκλητικού φορέματος αναγνωρίζεται ως πιθανός παράγοντας που μπορεί να οδηγήσει σε συμπεριφορές «stalking» (Yarmey,1985).

Τέλος σύμφωνα με τους Pathé και Mullen το 1997, το μεγαλύτερο ποσοστό των θυμάτων είναι *άγαμες* γυναίκες που ζουν *μόνες*.

3.3 Σχέσεις δράστη – θύματος

Αν και πολλές έρευνες δείχνουν πως τα θύματα δεν έχουν γνώση της ταυτότητας του δράστη (Wright, Burgess, McCray & Douglas, 1995), το μεγαλύτερο ποσοστό ερευνών αναφέρει πως οι δράστες και τα θύματα είχαν πριν την παρενόχληση *ερωτική σχέση* (Kropp et al.,2002· Mullen & Pathé, 1994 · Poling, 1994 · Tjaden & Thoennes, 1998).

Επιπλέον, τα ευρήματα από την έρευνα των Mullen, Pathé και Purcell το 1999, έδειξαν πως οι δράστες ήταν *πρώην σύντροφοι* των θυμάτων σε ποσοστό 30%. Το 23% είχε επαγγελματική σχέση με το θύμα, ως συνεργάτες ή ως πελάτες, το 19% είχε περιστασιακές επαφές ενώ μόνο το 14% δεν είχε καμία σχέση με το θύμα.

Μια ακόμη έρευνα, έδειξε πως και οι δράστες και τα θύματα έχουν τουλάχιστον μια δευτεροβάθμια εκπαίδευση, κάτι που δεν υφίσταται σε παραβάτες άλλων εγκλημάτων. Σχετικά με την κοινωνικο-οικονομική τους κατάσταση, ο Meloy το 1996, αναφέρει ότι ο τυπικός δράστης είναι άνεργος ή ημιαπασχολούμενος, ενώ το θύμα μπορεί να ανήκει σε διάφορες κοινωνικο-οικονομικές καταστάσεις. Σύμφωνα με τα παραπάνω, αλλά και με τη δική τους έρευνα, οι Sheridan, Blauuw και Davies το

2003, υποθέτουν πως οι δράστες τείνουν να μοιράζονται *κοινά χαρακτηριστικά* με τα θύματα τους.

3.4 Επιπτώσεις στην ψυχική υγεία του θύματος

Παρόλη τη ραγδαία διάδοση του «stalking» ως ένα φαινόμενο που επηρεάζει τη δημόσια υγεία, υπάρχουν πολύ λίγες πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις του στα θύματα (Meloy, 1996· Pathé & Mullen, 1997). Πολύ συχνά αναφέρεται ότι το «stalking» τραυματίζει την ψυχική υγεία των θυμάτων (Fremouw et al.,1997· Jones,1996). Ελάχιστες μελέτες έχουν αναφερθεί στα κοινωνικά και οικονομικά αποτελέσματα του «stalking» και ακόμα λιγότερες στις ψυχολογικές επιπτώσεις του.

Σε έρευνες των Pathé και Mullen το 1997, του Hall το 1998 και των Tjaden και Thoennes το 1998, φαίνονται ορισμένες επιπτώσεις στα θύματα ως αποτέλεσμα της παρενόχλησης, μερικές από τις οποίες είναι: *η αποχώρηση από τον εργασιακό ή ακαδημαϊκό χώρο, η αλλαγή της ταυτότητας τους, η μετακόμιση τους σε άλλη κατοικία, η αλλαγή της εμφάνισης τους, η αποφυγή των κοινωνικών δραστηριοτήτων κ.α.* Οι ίδιες έρευνες έδειξαν επίσης, πως τα θύματα κάνουν μεγάλες προσπάθειες για να αποβάλλουν από τη μνήμη τους τη συγκεκριμένη εμπειρία.

Η Brewster το 1997 διαπίστωσε, ότι πολλά θύματα νιώθουν *δυσπιστία ή καχυποψία* (44%), *φόβο* (42%), *ανησυχία*(31%), *θυμό* (27%) και *κατάθλιψη* (21%).

Ο Hall σε έρευνα του το 1998 αποφάνθηκε πως το 86% των θυμάτων είχαν *αλλάξει ως προσωπικότητες*, σαν αποτέλεσμα αυτής της εμπειρίας .Πολλά θύματα ανέφεραν πως είχαν γίνει υπερβολικά *επιφυλακτικά* (73%), *ένιωθαν φόβο* (48%), είχαν την ανάγκη να *απομονωθούν* (37%) και ήταν *πιο επιθετικά* (10%).

Οι Pathé και Mullen το 1997, εντόπισαν ότι πολλά θύματα του «stalking» υπέφεραν από αυξημένη *ανησυχία* (83%), *διαταραχές ύπνου* (74%), *κόπωση ή αδυναμία* (55%), *διαταραχές όρεξης* (48%), *κεφαλαλγίες* (47%) και *ναυτία* (30%). Ένα ποσοστό γύρω στο 24% είχε κάνει *απόπειρα ή υπέφερε από αυτοκτονικό ιδεασμό*.

Τέλος το 37% έπασχε από *σύνδρομο μετατραυματικού άγχους* (PTSD), ενώ το 37% πληρούσε τα κριτήρια για *ψυχικές διαταραχές* κατά το Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο των Ψυχικών Διαταραχών της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας(DSM IV, APA,1994).

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Ο σκοπός αυτής της ερευνητικής προσπάθειας είναι η διερεύνηση τόσο των συνθηκών και των γεγονότων της έμμονης και εκφοβιστικής παρακολούθησης («stalking») από ένα πρώην σύντροφο, όσο και οι επιπτώσεις αυτής στα θύματα της. Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα έρευνα εστιάζει α) στους τρόπους με τους οποίους παρενοχλείται το θύμα και στη συχνότητα των γεγονότων αυτών και β) στις επιπτώσεις (ψυχολογικές και υγείας) των θυμάτων κατά τη διάρκεια και μετά το «stalking».

4.2 Δείγμα έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αφορά 6 θύματα του «stalking», 4 γυναίκες και 2 άντρες. Οι ηλικίες των ερωτηθέντων είναι μεταξύ 22 και 37 ετών. Ο χρόνος που απαιτήθηκε για κάθε συνέντευξη ήταν κατά μέσο όρο 30 λεπτά. Η περίοδος των συνεντεύξεων ήταν Δεκέμβριο του έτους 2011 με Μάρτιο του έτους 2012. Οι συνεντεύξεις έγιναν στην οικία του κάθε ατόμου.

4.3 Μέθοδοι έρευνας

Στην παρούσα έρευνα η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είχε τα τυπικά χαρακτηριστικά της ποιοτικής έρευνας (qualitative research). Αυτή η επιλογή προέκυψε λόγω του ανθρωπιστικού περιεχομένου του διερευνώμενου θέματος και του μικρού δείγματος που είχαμε στη διάθεση μας. Επιπλέον, η ποιοτική έρευνα έχει οριστεί ως εκείνη της οποίας « το ουσιώδες χαρακτηριστικό είναι ότι ενδιαφέρεται για τη συγκέντρωση ποιοτικών και όχι ποσοτικών στοιχείων δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στην υποκειμενική προσέγγιση της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Τα βασικά μέσα συλλογής στοιχείων είναι η παρατήρηση και η συνέντευξη » (Ιωσηφίδης, 2003). Οι ποιοτικές μέθοδοι δίνουν την ευκαιρία στον ερευνητή να στοχεύσει στο τι

σημαίνει για τα αντικείμενα η εμπειρία για την οποία μιλούν και να εμβαθύνει. Αυτό που συμβαίνει είναι μια «λεπτή» περιγραφή (Geertz, 1973).

Ως τεχνική συλλογής των στοιχείων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της συνέντευξης και συγκεκριμένα της ημιδομημένης μορφής της.

4.4 Η συνέντευξη

Η συνέντευξη είναι ένα από τα βασικότερα εργαλεία της ποιοτικής μεθόδου. Πρόκειται για την αλληλεπίδραση, την επικοινωνία μεταξύ προσώπων, που καθοδηγείται από τον ερευνητή με στόχο την απόσπαση πληροφοριών σχετιζόμενων με το αντικείμενο της έρευνας (Cohen & Manion, 1992).

Η προσωπική συνέντευξη είναι ίσως η ποιοτική μέθοδος που χρησιμοποιείται περισσότερο, λόγω της ευελιξίας που προσφέρει κατά τη διεξαγωγή της, της αμεσότητας και της εξοικείωσης που αισθάνεται το κοινό σε σχέση με αυτή και του χαμηλού της κόστους (King, 1999).

Στην προσωπική συνέντευξη τα αποτελέσματα δε βγαίνουν από ένα απρόσωπο σύνολο ερωτήσεων, αντιθέτως ο ερευνητής συλλέγει τα δεδομένα της έρευνας του από τη συζήτηση και την παρατήρηση. Αυτό του δίνει την ευελιξία να θέσει επιπλέον ερωτήσεις που τον ενδιαφέρουν και να δεχτεί επεξήγηση σε τυχόν θέματα που τον απασχολούν.

Η ημιδομημένη μορφή συνέντευξης που χρησιμοποιήθηκε για αυτή την έρευνα περιελάμβανε ερωτήσεις κλειστού τύπου (κάτι που συμβαίνει και στη δομημένη συνέντευξη), όμως ταυτόχρονα τέθηκαν και ερωτήσεις ανοιχτού τύπου για τη σαφέστερη κατανόηση της εκάστοτε απάντησης στην κλειστή ερώτηση. Στην ημιδομημένη συνέντευξη δεν υπάρχει ένας συγκεκριμένος αριθμός ερωτήσεων που πρέπει να απαντηθεί, αλλά μια λίστα θεμάτων που πρέπει να αναλυθούν κατά τη διάρκεια της συζήτησης. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν έχει σημασία με τί σειρά θα χρησιμοποιήσει ο ερευνητής τις ερωτήσεις, αλλά τις παραθέτει με τρόπο ώστε να διευκολύνεται ο ίδιος και η έρευνα του. Σ' αυτό το είδος συνέντευξης ο ερευνητής μπορεί να προσθέσει και άλλες ερωτήσεις προκειμένου να διευκρινίσει κάτι που τον

μπερδεύει ή εάν θέλει να εστιάσει περισσότερο σε ένα συγκεκριμένο σημείο της συζήτησης.

4.5 Μέθοδος καταγραφής των στοιχείων

Η μέθοδος καταγραφής που επιλέχθηκε για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας ήταν η μαγνητοφώνηση. Αυτή δίνει την δυνατότητα στον ερευνητή, αφενός να μπορεί να ανατρέξει στο περιεχόμενο της συζήτησης ανά πάσα στιγμή μετά τη συνέντευξη, έχοντας τα ακριβή λεγόμενα του ερωτηθέντος και αφετέρου τα δεδομένα της συνέντευξης του μπορούν να χρησιμοποιηθούν και μελλοντικά από άλλους ερευνητές για αντίστοιχες έρευνες.

Ωστόσο απαραίτητο πριν από αυτή τη διαδικασία είναι να υπάρξει πρώτα η έγκριση του συνεντευξιαζόμενου, διαβεβαιώνοντας τον για την αξιόπιστη διαχείριση της συζήτησης και των απαντήσεων του.

4.6 Προβλήματα κατά τη διεξαγωγή της έρευνας

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας παρουσιάστηκαν κάποια προβλήματα που καθυστέρησαν σε ένα βαθμό την επίτευξη της.

Αρχικά, ύστερα από πιλοτική έρευνα, φάνηκε πως ο αριθμός των ατόμων που είχαν πέσει θύματα του «stalking» δεν ήταν αρκετά μεγάλος ώστε να μοιραστούν σε αυτούς ερωτηματολόγια. Γι' αυτό το λόγο προτιμήθηκε να δοθεί συνέντευξη από τον καθένα ξεχωριστά και η έρευνα να πάρει ποιοτική μορφή.

Επιπλέον η ροή κάποιων συνεντεύξεων διακόπηκε απότομα λόγω εξωτερικών παραγόντων, γεγονός που δυσκόλεψε τους συνεντευξιαζόμενους να ξαναβρούν τον ειρμό τους και να συνεχίσουν από το σημείο που είχαν σταματήσει.

Σε μια συνέντευξη ο ερωτώμενος ήταν συνεχώς μονολεκτικός και ακόμα κι αν σε κάποιες ερωτήσεις επακολούθησαν διευκρινιστικές ερωτήσεις, οι απαντήσεις του δεν ήταν αρκετά περιεκτικές και σαφείς.

Επιπρόσθετα, σε μια από τις συνεντεύξεις ο ερωτώμενος φορτίστηκε συναισθηματικά πριν τη συνέντευξη, αποτέλεσμα του οποίου ήταν να χαθεί αρκετός χρόνος αλλά και να υπάρχει άγχος και πίεση κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Τέλος, η ελλιπής ελληνική βιβλιογραφία αν και δεν επηρέασε άμεσα την έρευνα, τη δυσκόλεψε ως προς το γεγονός ότι δεν υπήρχαν αντίστοιχες ελληνικές έρευνες προς σύγκριση. Εξαιτίας αυτού, χρησιμοποιήθηκαν κατά κύριο λόγο ξένες έρευνες οι οποίες περιείχαν αγγλική ορολογία που σε κάποιες περιπτώσεις, δεν υπήρχε ταύτιση με αντίστοιχη ελληνική ορολογία.

4.7 Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

Η ανάλυση ποιοτικών δεδομένων είναι μια δραστηριότητα που περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες νοηματοδότησης, κατηγοριοποίησης και θεωρητικοποίησης του ποιοτικού υλικού με στόχο την απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα, τον έλεγχο των ερευνητικών υποθέσεων ή την ερμηνεία και κατανόηση φαινομένων, διαδικασιών και συμπεριφορών (Ιωσηφίδης, 2003)

Στην παρούσα έρευνα, οι ερωτήσεις χωρίστηκαν σε 3 μεγάλες ενότητες. Η πρώτη αφορούσε το «stalking» ως συμπεριφορά (τους τρόπους παρενόχλησης και τη συχνότητα), η δεύτερη τις επιπτώσεις στο θύμα κατά τη διάρκεια και μετά την παρενόχληση και η τρίτη τη ζωή των θυμάτων μετά το «stalking».

5. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

5.1 Το «stalking» συμπεριφορά

Η πρώτη ερώτηση της συγκεκριμένης ενότητας αφορούσε στο πρόσωπο που τους παρενοχλούσε («stalker»). Οι ερωτηθέντες στο σύνολο τους απάντησαν στην ερώτηση «**Γνωρίζετε το άτομο που σας παρενοχλούσε;**», πως το άτομο αυτό ήταν ο πρώην σύντροφος τους:

«... ήταν πρώην σύντροφος μου...» (συνέντευξη 1^η, 2^η, 3^η, 5^η).

«... είχαμε σχέση 3 χρόνια» (συνέντευξη 4^η).

«...είχαμε υπάρξει ζευγάρι...» (συνέντευξη 6^η).

Στην ερώτηση « **Πόσο διήρκεσε η παρενόχληση;**» η πλειονότητα των συνεντευξιαζόμενων παρενοχλήθηκε κατά μέσο όρο για 6 μήνες :

«...αυτό συνέβαινε για περίπου... 7-8 μήνες...» (συνέντευξη 1^η).

«...περίπου 5 μήνες, αλλά όχι, δεν ήταν συνέχεια...» (συνέντευξη 3^η).

«...περίπου 5 με 6 μήνες, κάπου εκεί...».(συνέντευξη 5^η).

Ωστόσο ένα άτομο παρενοχλήθηκε για περίπου 1,5 μήνα (συνέντευξη 4^η), ενώ ένα άλλο για περίπου 2 χρόνια (συνέντευξη 6^η).

Στη συνέχεια, στην ερώτηση «**Μπορείτε να μου μιλήσετε για την προσωπικότητα του δράστη;**», τα θύματα περιέγραψαν κατά κύριο λόγο ένα άτομο ήρεμο στην αρχή, που στη συνέχεια άρχισε να εκδηλώνει έντονη ζήλια, κτητικότητα, νευρικότητα, καθώς και ανασφάλεια, με απότομες εναλλαγές της συμπεριφοράς του.

Πιο συγκεκριμένα:

«...είχε συμπλέγματα κατωτερότητας... ήταν γενικά επιπόλαιο άτομο...και όχι ιδιαίτερα..δηλαδή ήταν πάρα πολύ ασταθής...» (συνέντευξη 1^η).

«...στην αρχή ήταν πολύ φυσιολογικός, ήρεμος, ευγενικός..ε αλλά μετά από κάποια...μετά από κάποιο καιρό άρχισε να γίνεται βίαιος, νευρικός και πολύ φορτικός...» (συνέντευξη 2^η).

«...ε ήταν γενικά νευρικός πολύ, ε είχε έτσι έντονα ξεσπάσματα, γινόταν βίαιος πολλές φορές, ε ζηλιάρης πάρα πολύ, κτητικός, αλλά δεν ήταν συνέχεια έτσι, απλά όταν θύμωνε ήταν...εκδήλωνε πολύ έντονα το θυμό του...» (συνέντευξη 3^η).

«...όσο ήμασταν μαζί ήταν πολύ κτητικό άτομο, ζήλευε και ίσως αυτό της βγήκε μετά τόσο έντονο, να με παρακολουθεί και να με πιέζει από το χωρισμό και μετά, εφόσον ζήλευε τόσο πολύ όταν ήμασταν μαζί, πόσο μάλλον όταν δεν ήμασταν μαζί...» (συνέντευξη 4^η).

«...αρχικά δεν είχα καταλάβει πολλά πράγματα, στη συνέχεια μου έβγαζε επιθετικότητα, όταν τσακωνόμασταν γινόταν λίγο πιο βίαιος, ε έλεγε πράγματα έτσι άσχημα, έβριζε, ήταν πολύ οξύθυμος γενικότερα...» (συνέντευξη 5^η).

«...άρχισα να πιστεύω ότι είχα επαφές με ένα διπρόσωπο άτομο. Όσο καιρό ήμασταν μαζί πίστευα ότι ήταν ένα φυσιολογικό άτομο ικανό να δημιουργήσει μια ανθρώπινη σχέση, από τη στιγμή που αποφάσισα να διακόψω αυτή τη σχέση γνώρισα ένα τελείως διαφορετικό πρόσωπο το οποίο ήταν εκδικητικό, απειλητικό και πολλές φορές μου δημιουργούσε τρομερή ανασφάλεια και φόβο...» (συνέντευξη 6^η).

Όλοι οι ερωτώμενοι στην ερώτηση « **Πότε ξεκίνησε η παρενόχληση;**» δήλωσαν πως η παρενόχληση ξεκίνησε αμέσως μετά το τέλος της σχέσης:

«...άρχισε όταν θέλησα να διακόψω τη σχέση μαζί του, πράγμα που έκανα δηλαδή αλλά από εκεί και πέρα δε με άφηνε σε ησυχία...» (συνέντευξη 1^η).

«...μόλις τελείωσε η σχέση...» (συνέντευξη 2^η).

«...όταν ήμασταν στο τέλος σχεδόν της σχέσης... μετά από αυτό χωρίσαμε οριστικά...» (συνέντευξη 3^η).

«...δηλαδή με το που της είπα ότι χωρίζουμε, από την επόμενη κιόλας μέρα ξεκίνησε να με πιέζει για να ξαναείμαστε μαζί με ακραίους τρόπους άλλες φορές, άλλες φορές με λιγότερο ακραίους, αλλά γενικά ήταν ενοχλητικό...» (συνέντευξη 4^η).

«... ξεκίνησε από τη στιγμή που άρχισαν τα προβλήματα στη σχέση και του είπα ότι δεν πάει άλλο, ότι πρέπει να χωρίσουμε...» (συνέντευξη 5^η).

«...από τη στιγμή που συνειδητοποίησα ότι ήθελα να χωρίσουμε, ότι δεν την ήθελα άλλο στη ζωή μου...» (συνέντευξη 6^η).

Στην ερώτηση « **Με ποιο τρόπο σταμάτησε η παρενόχληση;**», οι απαντήσεις των ερωτηθέντων διέφεραν κατά πολύ μεταξύ τους. Κάποιοι τρόποι ήταν αρκετά ήπιοι:

«...ήμουν σταθερή ως προς το γεγονός ότι δεν ήθελα να έχω επαφές μαζί του...» (συνέντευξη 1^η).

«...εντάξει είχαμε τσακωθεί πάρα πολλές φορές άσχημα, ε κάποια στιγμή θέλω να πιστεύω ότι το κατάλαβε, τώρα ίσως να... μήπως του κίνησε και κάτι άλλο το ενδιαφέρον, μήπως μια άλλη γυναίκα ίσως και αποφάσισε ότι χάνει το χρόνο του μαζί μου...αλλά είχαμε τσακωθεί πάρα πολλές φορές, προσπαθούσα να του εξηγήσω για να καταλάβει και κάποια στιγμή τελείωσε, δεν έγινε κάτι, απλά ξαφνικά το πήρε απόφαση, τι να πω...» (συνέντευξη 3^η).

«...η μόνη λύση για να το σταματήσω ήταν να κάνω λίγο αυτό που θέλει, δηλαδή ενώ στην αρχή μου έλεγε «θέλω να σε δω» κι εγώ ήμουν κατηγορηματικά για όχι , μετά άρχισα λίγο να κάνω αυτά που θέλει για να μπορέσω λίγο να την ηρεμήσω ας πούμε έτσι ώστε να το πάρει πιο ήρεμα και σε βάθος χρόνου να σταματήσει αυτό...» (συνέντευξη 4^η).

Αντίθετα κάποιοι άλλοι ήταν πιο επιθετικοί:

«...επιτέθηκε στο νέο μου σύντροφο κι εκείνος ασκώντας βία τον σταμάτησε...» (συνέντευξη 2^η).

«...από ένα σημείο και πέρα άρχισα κι εγώ να τον απειλώ ότι θα βάλω κάποιους να του κάνουν κακό και εντέλει όταν κι εγώ ξαναέφτιαξα τη ζωή μου, είδα ότι ήμουν καλά και τον απείλησα ότι το αγόρι μου πια δεν μπορεί άλλο και ότι αν δε σταματήσει δεν ξέρω κι εγώ τι θα γίνει...» (συνέντευξη 5^η).

«...έκανα ασφαλιστικά μέτρα...» (συνέντευξη 6^η).

Επομένως, όπως φαίνεται παραπάνω μόνο σε τρεις περιπτώσεις η παρενόχληση σταμάτησε με την πάροδο του χρόνου, επειδή ο «δράστης» προφανώς συνειδητοποίησε πως έπρεπε να απομακρυνθεί. Στις υπόλοιπες τρεις περιπτώσεις τα θύματα έδρασαν ή χρησιμοποίησαν τρίτα πρόσωπα για να το επιτύχουν αυτό.

Μεγάλο μέρος της συζήτησης αφιερώθηκε στους τρόπους με τους οποίους παρενοχλήθηκαν τα άτομα από τους πρώην συντρόφους τους. Στην ερώτηση « **Με ποιους τρόπους προσπάθησε το άτομο αυτό να έρθει σε επαφή μαζί σας;**», ακολούθησε μια εκτενής περιγραφή των γεγονότων. Τα άτομα δέχονταν παρενόχληση κατά κύριο λόγο στην οικία τους, καθώς ήταν το μέρος που μπορούσε να τους βρει πιο εύκολα το άτομο που τους καταδίωκε. Η κάθε περιγραφή διαφέρει από τις άλλες και εξελίσσεται με διαφορετικούς τρόπους και συχνότητα. Κάποιοι βίωσαν την καταδίωξη πολύ έντονα, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να κινδυνεύει και η ίδια τους η ζωή. Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις η καταδίωξη είχε ως στόχο να δημιουργήσει ενοχικά συναισθήματα στο θύμα, ενώ σε άλλες τα γεγονότα ήταν τόσο διαφορούμενα, που εναλλάσσονταν διαρκώς από την πίεση στη λύπηση και το αντίστροφο. Ωστόσο, όσο κι αν διέφεραν τα γεγονότα από άτομο σε άτομο είχαν κάποια κοινά στοιχεία.

Καταρχάς, σε όλες τις περιπτώσεις ο «δράστης» εμφανιζόταν φιλικά διακείμενος προς το θύμα προσπαθώντας να το προσεγγίσει ξανά. Στη συνέχεια, όταν δεν έπαιρνε την ανταπόκριση που επιζητούσε γινόταν πιεστικός και επίμονος. Σ' αυτό το σημείο, συνήθως εμφανιζόταν απρόσκλητος στο σπίτι του θύματος ή σε μέρη που διασκέδαζε το θύμα επιδιώκοντας και πάλι την επαφή. Σε κάποιες περιπτώσεις, ο «δράστης» θύμωσε με την αδιαφορία του θύματος και προέβη σε ακραίες ενέργειες,

όπως απειλή ότι θα βλάψει τον ίδιο του τον εαυτό ή το θύμα. Παρακάτω φαίνονται με μεγαλύτερη ακρίβεια τα γεγονότα, όπως ακριβώς τα βίωσαν τα ίδια τα άτομα:

« ...στέλνοντας μηνύματα, δηλαδή λέγοντας μου να είμαστε μαζί, μετά μπορεί να έστελνε μηνύματα, γενικά να ήταν υβριστικά τα μηνύματα του, μετά ερχόταν πάλι με θετικά μηνύματα, μετά με αρνητικά, με πολλούς λόγους. Προσπάθησε να έρθει σε επαφή με άτομα δικά μου, μου έστελνε e-mail, μου έστελνε μηνύματα...ε ευτυχώς απρόσκλητα δεν είχε έρθει ποτέ σπίτι μου, πάντα επικοινωνούσε όταν είχε την πρόθεση να εμφανιστεί... μέσω facebook ήταν υβριστικά τα μηνύματα που λάμβανα, παρότι δεν τον είχα «φίλο» και έβρισκε τρόπο παρότι δεν τον είχα «φίλο», να μου στέλνει μηνύματα τα οποία ήταν υβριστικά και συνήθως είχαν πρόσχημα ότι θέλει να πάρει πίσω κάποια πράγματα κλπ κλπ, τα οποία ήταν μηδαμινής αξίας, αποκλείεται να ήταν αυτό το θέμα, αυτό ήταν απλά η αφορμή...» (συνέντευξη 1^η).

«... τηλεφωνήματα και μηνύματα όλη τη μέρα και βρισκόταν μπροστά μου από εκεί που δεν το περίμενα...η παρενόχληση γινόταν παντού. Έξω απ'το σπίτι μου, στις καφετέριες...σε όποιο μέρος βρισκόμουν... » (συνέντευξη 2^η).

«...επικοινωνούσε κυρίως με τους φίλους μου και προσπαθούσε να μαθαίνει που είμαι ως πούμε τα βράδια, πού έβγαίνα με τους φίλους μου και να τον βλέπω συνέχεια, εμφανιζόταν ξαφνικά μπροστά μου για να με βλέπει, είχε τύχει να έρθει και στο σπίτι μου απροειδοποίητα, χωρίς να με έχει ειδοποιήσει για να δει αν είμαι με κάποιον αφού είχε τελειώσει η σχέση, μήπως έχω ξεκινήσει κάτι καινούριο, ήταν πολύ ζηλιάρης... όταν ήρθε στο σπίτι μου αφού είχε τελειώσει η σχέση, αργά το βράδυ απροειδοποίητα...χτυπούσε τα κουδούνια, του έλεγα να φύγει και επέμενε...» (συνέντευξη 3^η).

«...με το που της είπα ότι χωρίζουμε, από την επόμενη κιόλας μέρα ξεκίνησε να με πιέζει για να ξαναείμαστε μαζί με ακραίους τρόπους άλλες φορές, άλλες φορές με

λιγότερο ακραίους... αυτό που έκανε στην αρχή ήταν να παίρνει τηλέφωνα, εγώ δεν το σήκωνα για να αποφύγω καταστάσεις δηλαδή, αλλά εκείνη συνέχιζε, συνέχιζε και τηλέφωνα, μηνύματα και μετά άρχισε να προχωράει το πράγμα, εφόσον έβλεπε δηλαδή ότι εγώ δεν το σηκώνω και αδιαφορώ ή το σήκωνα ας πούμε, της έλεγα «τι θέλεις» κι εκείνη φώναζε, έβριζε κτλ το ξαναέκλεινα, μετά προσπάθησε με χειρότερα πράγματα. Δηλαδή άρχισε να έρχεται στο σπίτι μου, άρχισε να με περιμένει όταν πήγαινα πχ. Βόλτα και ακόμα χειρότερα άρχισε μετά να μιλάει στους γονείς μου, δηλαδή έπαιρνε τηλέφωνο στο σταθερό και ζητούσε τη μητέρα μου και της έλεγε διαμεσολαβήσει εκείνη για να τα ξαναβρούμε κτλ... η πιο ακραία συμπεριφορά ήταν ότι πήρε τηλέφωνο τη μητέρα μου και της είπε ότι είναι στο νοσοκομείο διότι είχε πάρει χάπια γιατί ήθελε λέει να κάνει κακό στον εαυτό της... εγώ βέβαια εντάξει επειδή την αγαπούσα σαν άνθρωπο έτρεξα κατευθείαν αλλά τελικά αποδείχτηκε ότι αυτό ήταν στημένο, δηλαδή δεν είχε πάρει κάτι απλά το έκανε για να με φοβίσει ότι αν δε γυρίσω πίσω θα αυτοκτονήσει...» (συνέντευξη 4^η).

«... ξεκίνησε απειλητικά μηνύματα, ερχόταν συνέχεια κάτω από το σπίτι, χτυπούσε τα κουδούνια, ήταν πολύ περίεργα. Με ακολουθούσε στο δρόμο, ερχόταν στα σπίτια που πήγαινα με τις φίλες μου, δηλαδή προσπαθούσε όπου πήγαινα εγώ να είναι κι αυτός από πίσω κατά κάποιο τρόπο... απειλητικά μηνύματα του τύπου «Άνοιξε να ανέβω να σε δω να μιλήσουμε», «Κατέβα κάτω», με απειλούσε ότι θα μου κάνει κακό αν με βρει έξω με κάποιον άλλο ή οτιδήποτε με τις φίλες μου, γενικότερα, άρχισε μετά να λέει ότι άμα δεν είμαστε μαζί θα κάνει κακό στον ίδιο τον εαυτό...» (συνέντευξη 5^η).

«... στην αρχή ερχόταν με γλυκό τρόπο, με κάποια δώρα, με καλοπιάσματα, μετά άρχισε να γίνεται πιο επιβλητική, να έρχεται απρόσκλητη σπίτι μου, να χτυπάει κουδούνια, να ενοχλεί εμένα και τους φίλους μου σε... αρκετές φορές και μεθυσμένη, ε δυστυχώς μετά τα πράγματα χειρότερεψαν με αποτέλεσμα να φοβάμαι και για τη ζωή μου γιατί είχα δεχτεί απειλητικά τηλεφωνήματα, είχα δεχτεί επισκέψεις στο σπίτι μου από άγνωστους ανθρώπους με σκοπό να μου βλάψουν ας πούμε τη σωματική μου ακεραιότητα και κάποιες φορές έβρισκα ας πούμε και το μηχανάκι μου σε... να το πω να έχει υποστεί δολιοφθορά, να το βρίσκω με σκασμένο λάστιχο το μηχανάκι, με βγαλμένο το σωληνάκι των φρένων... είχε φτάσει στο σημείο να μου έρχονται εξοφλημένοι λογαριασμοί του

σπιτιού μου, της ΔΕΗ, της κάρτας μου και φυσικά ήταν από το πρόσωπο αυτό που ήξερε πολλά προσωπικά μου δεδομένα και προέβαινε σε τέτοιες πράξεις ώστε να μου δείξει και καλά το πόσο με θέλει στη ζωή της... μέσω facebook και με διάφορα mail που λάμβανα, τόσο δικά της, όσο και από άγνωστους που με απειλούσαν για διάφορες εκκρεμότητες που είχα» (συνέντευξη 6^η).

Όπως είναι φανερό από τις παραπάνω περιγραφές, το κάθε θύμα βίωσε την παρενόχληση με διαφορετικό τρόπο. Σε κάποιες περιπτώσεις η παρενόχληση γινόταν άμεσα και βίαια (συνέντευξη 4^η, 5^η, 6^η), ενώ σε άλλες δε γινόταν υπό τη μορφή απειλής, αλλά στόχευε στο να καταρρακώσει το θύμα ψυχολογικά (συνέντευξη 1^η, 2^η, 3^η). Αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός πως στις περισσότερες περιπτώσεις ο εκφοβιστής χρησιμοποιούσε άτομα από τον περίγυρο του θύματος (είτε φιλικά, είτε οικογενειακά), προκειμένου να έρθει σε επαφή ή να φέρει σε δύσκολη θέση το θύμα. Επιπλέον ένα είδος παρενόχλησης που παρατηρήθηκε σε αρκετά θύματα, ήταν η απειλή του «δράστη» πως θα βλάψει τον εαυτό του (συνέντευξη 4^η, 5^η), ενώ δε δίστασε να απειλήσει και τη σωματική ακεραιότητα του θύματος. (συνέντευξη 5^η, 6^η).

Η επόμενη ερώτηση που τέθηκε στους ερωτηθέντες ήταν εάν «**Υπήρξε αλλαγή ως προς τη συχνότητα της παρακολούθησης με την πάροδο του χρόνου;**». Στο συγκεκριμένο σημείο, υπήρξε ομοφωνία των θυμάτων πως η παρενόχληση αρχικά ήταν πολύ συχνή και διαρκής, ενώ όσο περνούσε ο καιρός γινόταν όλο και πιο αραιά, ώσπου τελικά σταμάτησε:

«...σίγουρα μια φορά την εβδομάδα είτε υπερβολικά φιλικά διακεείμενος, είτε υπερβολικά εχθρικά, δηλαδή αυτά εναλλάσσονταν τα δύο...με την πάροδο του χρόνου σίγουρα ατόνησε αυτό, μπορεί να έγινε μετά μια φορά το μήνα...» (συνέντευξη 1^η).

«...στην αρχή ήταν καθημερινή και μετά από καιρό άρχισε να αραιώνει...» (συνέντευξη 2^η).

«...στην αρχή ήταν πιο έντονο, μετά κάποιο διάστημα μπορεί να σταματούσε, μετά ξανά...» (συνέντευξη 3^η).

«...η αλλαγή που υπήρξε είναι ότι όσο περνούσε ο καιρός άρχισε να αραιώνει...» (συνέντευξη 4^η).

«...ηρέμησε, κόπασε πραγματικά θεωρώ, ότι από ένα σημείο και μετά δεν πήγαινε άλλο το πήρε είδηση ότι έπρεπε να σταματήσει...» (συνέντευξη 5^η).

«...στην αρχή αρκετές φορές την ημέρα με ήπιους τρόπους, αργότερα όσο πέραγε και συνειδητοποιούσε ότι η απόφαση μου ήταν αμετάκλητη πιο αραιά βέβαια...» (συνέντευξη 6^η).

Το επόμενο ερώτημα είχε να κάνει με το κατά πόσο υπήρχε επιθετικότητα από αυτό το άτομο κατά τη διάρκεια της σχέσης. Στην ερώτηση **«Δεχτήκατε ποτέ βία κατά τη διάρκεια της σχέσης;»** οι απαντήσεις δε διέφεραν κατά πολύ. Σχεδόν όλα τα άτομα είχαν δεχτεί λεκτική βία. Κατά γενική ομολογία είχε υπάρξει και κάποιο περιστατικό κατά το οποίο το άτομο χειροδίκησε εις βάρος τους ή τουλάχιστον προσπάθησε, συνήθως κατά τη διάρκεια κάποιου καυγά. Ένα από τα άτομα δήλωσε πως η βία ήταν μόνο ψυχολογική, ενώ κάποιο άλλο δέχτηκε βία από τρίτο πρόσωπο και όχι από το ίδιο το άτομο που τον παρενοχλούσε:

«...σωματική όχι, ψυχολογική ναι...» (συνέντευξη 1^η).

«...σωματική, με χτύπησε...ε...με χτύπησε δύο φορές, τη μια στο δρόμο .. και την άλλη στο σπίτι του...απλά τσακωνόμασταν, όχι κάτι σοβαρό...» (συνέντευξη 2^η).

«...ε ήταν πάντα στα πλαίσια του θυμού του και μετά το μετάνιωνε πάντα...καλά και λεκτική σίγουρα αλλά είχε αποπειραθεί να με χτυπήσει...» (συνέντευξη 3^η).

«... ε...βία... σταθερή βία δηλαδή να μου επιτίθεται κλπ δε δέχτηκα, απλά σε κάποιους καυγάδες...κάποια...ελαφριά βία...και λεκτική...» (συνέντευξη 4^η).

«...μια φορά να σας πω την αλήθεια με χαστούκισε, ήταν πάνω σε τσακωμό βέβαια...αλλά ναι είχα δεχτεί...» (συνέντευξη 5^η).

«...είχα δεχτεί επισκέψεις στο σπίτι μου από άγνωστους ανθρώπους με σκοπό να μου βλάψουν ας πούμε τη σωματική μου ακεραιότητα...» (συνέντευξη 6^η).

Η τελευταία ερώτηση από τη συγκεκριμένη ενότητα αφορούσε στη σεξουαλική παρενόχληση. Στην ερώτηση «**Υπήρξε σεξουαλική παρενόχληση;**», η συνηθέστερη απάντηση ήταν αρνητική. Ωστόσο υπήρξαν και άτομα που δέχτηκαν έμμεση σεξουαλική παρενόχληση σε καταστάσεις που το άτομο αυτό προσπαθούσε να έρθει σε επαφή μαζί τους:

«...όχι...» (συνέντευξη 1^η, 2^η, 3^η, 4^η).

«...ε θα το λέγαμε και σεξουαλική παρενόχληση, αλλά πάρα πολλές φορές είχε γίνει πολύ πιεστικός και κουραστικός...» (συνέντευξη 5^η).

«...ναι στην αρχή βέβαια, τη συνόδευε κάθε τηλεφώνημα και κάθε επίσκεψη, βέβαια στην αρχή που ήλπιζε ακόμα θα με «τουμπάρει» να το πω έτσι...» (συνέντευξη 6^η).

5.2 Επιπτώσεις στο θύμα κατά τη διάρκεια και μετά την παρενόχληση

Η συγκεκριμένη ενότητα αφορά στο πώς βίωναν τα θύματα την παρενόχληση και στο εάν έμειναν κατάλοιπα αυτής, στην ψυχολογική και σωματική τους υγεία μετά την πάροδο του χρόνου. Στην ερώτηση « **Μπορείτε να περιγράψετε τα συναισθήματα σας εκείνη την περίοδο; Νιώθατε φόβο;**», τα θύματα στο σύνολο τους περιέγραψαν ως κύριο συναίσθημα το φόβο. Συνήθως αισθάνονταν έτσι όταν βρίσκονταν έξω, θεωρώντας πως παρακολουθούνται από το συγκεκριμένο άτομο, αλλά και όταν βρίσκονταν στο σπίτι ανησυχούσαν πως ανά πάσα στιγμή θα χτυπήσει η πόρτα ή το τηλέφωνο. Άλλα συναισθήματα που περιέγραψαν ήταν η οργή ,η ντροπή (συνέντευξη 2^η), το άγχος (συνέντευξη 3^η), η στεναχώρια (συνέντευξη 4^η) και η ανασφάλεια (συνέντευξη 5^η, 6^η):

«...σίγουρα ένιωθα φόβο δεδομένου ότι είχα ξεκινήσει και μια καινούρια σχέση, είναι δεδομένο ότι αισθανόμουν φόβο, όχι για τη σωματική μου ασφάλεια και την ακεραιότητα, αλλά για το τι επίδραση θα έχει αυτό στη σχέση μου αν τυχόν και ο σύντροφος μου ο τωρινός μάθαινε ότι υπήρχαν αυτές οι παρενοχλήσεις...καλά το τηλέφωνο είχα απαγορεύσει σε όλους τους γνωστούς μου να με παίρνουν με απόκρυψη αριθμού γιατί πανικοβαλλόμουν ότι θα είναι αυτός. Ε ναι αυτό, κυρίως δεν ήθελα να

βλέπω αριθμό άγνωστο, ακόμα δηλαδή κι αν επρόκειτο για κάτι πολύ σοβαρό από οικείο μου πρόσωπο, δεν ήθελα...» (συνέντευξη 1^η).

«...ένιωθα οργή, ντρεπόμουν και ήθελα να σταματήσει, ήθελα να τον σταματήσω...όταν τον έβλεπα μπροστά μου...αλλά φυσικά και όταν χτυπούσε το τηλέφωνο αναστατωνόμουν...» (συνέντευξη 2^η).

«...είχα πάρα πολύ άγχος, είχα πάντα την αίσθηση ότι κάποιος με παρακολουθεί, ότι ακόμα και στο σπίτι μέσα ένιωθα ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να μου χτυπήσει την πόρτα, μπορεί να εισβάλει μες το σπίτι μου χωρίς τη θέληση μου, ένιωθα πολύ πιεσμένη, ήμουν συνεχώς με άγχος περισσότερο...ε ακόμα κι όταν με έπαιρνε τηλέφωνο ένιωθα άγχος, έλεγα «τόρα τι θα θέλει, θέλει να έρθει από δω», δε μπορούσα να ξέρω και δε μπορούσα να προβλέψω ποτέ και τις κινήσεις του, τι ακριβώς θέλει, ε και ήμουν συνεχώς σε μια κατάσταση άγχους...» (συνέντευξη 3^η).

«...τα συναισθήματα μου ήταν ανάμεικτα διότι εγώ ήμουν αποφασισμένος ότι δεν ήθελα πλέον να είμαι με αυτή την κοπέλα, αλλά το πρόβλημα ήταν ότι η τόση μεγάλη πίεση που μου ασκούσε και την έβλεπα να κλαίει κτλ με στεναχωρούσε ταυτόχρονα, οπότε είχα μπει σε μια κατάσταση πολύ περίεργη, δηλαδή ήμουν ενδιάμεσα, δεν ήξερα τι να αποφασίσω, γιατί ναι μεν δεν ήθελα να είμαι μαζί της , αλλά όσο της έλεγα ότι δε θέλω αυτή με απειλούσε με πολύ άσχημους τρόπους όπως και να αυτοκτονήσει ακόμα... αισθανόμουν φόβο όταν ήμουν πχ. στο σπίτι μου, ήξερα ότι... φοβόμουν μάλλον ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να έρθει, μπορεί να χτυπήσει το κουδούνι, μπορεί να ανέβει πάνω. Δηλαδή ένιωθα ότι δεν έχω ελευθερία εκείνη τη στιγμή. Μπορεί να ήθελα ας πούμε να είμαι με την οικογένεια μου να φάμε ή με τους φίλους μου και ανά πάσα στιγμή να ξέρω ότι μπορεί να έρθει να με βρει...» (συνέντευξη 4^η)

«...ο φόβος ήταν πραγματικά τεράστιος, δεν τολμούσα να βγω έξω από το σπίτι μου, ένιωθα συνέχεια ότι κάποιος με παρακολουθεί, έτρεμα, δε μπορούσα να ησυχάσω

πουθενά, ένιωθα δηλαδή τελείως απροστάτευτη... υπήρχε αυτή η ανασφάλεια, ο φόβος, ότι θα πάθω ανά πάσα ώρα και στιγμή κακό, ήταν πάρα πάρα πολύ άσχημα, τρομακτικά πραγματικά...» (συνέντευξη 5^η)

«... στην αρχή πολύ περιορισμένος, λίγη ανασφάλεια, προβληματισμό όσο όμως εντεινόταν οι πράξεις της και έβλεπα πόσο ακραίες ας πούμε μπορούν να γίνουν και σε τι βαθμό μπορούσε να φτάσει αυτός ο παρανοϊκός άνθρωπος, φοβήθηκα και για τη ζωή μου, με αποτέλεσμα ας πούμε να στραφώ κα στις αστυνομικές αρχές και να ζητήσω βοήθεια και από ψυχολόγο και από δικηγόρο ώστε να μπορώ να κρατήσω μακριά μου αυτόν τον άνθρωπο με νόμιμο τρόπο...» (συνέντευξη 6^η)

Στη συνέχεια τα άτομα ερωτήθηκαν σχετικά με τα συναισθήματα που βιώνουν μετά την παρενόχληση και για το εάν εξακολουθούν να αισθάνονται φόβο. Στην ερώτηση «**Εξακολουθείτε να αισθάνεστε φόβο;**», η πλειονότητα απάντησε αρνητικά, δείχνοντας πως η παρενόχληση αποτελεί παρελθόν γι'αυτούς. Δεν έλειψε ωστόσο και μια θετική απάντηση που δείχνει πως το άτομο δεν έχει ξεπεράσει ακόμα το φόβο του και εξακολουθεί να βιώνει την καταδίωξη παρότι αυτή έχει τελειώσει. (συνέντευξη 6^η):

«...όχι δε θα το έλεγα, γιατί πλέον έχω απομακρυνθεί πολύ από αυτή την ιστορία και δε με ενδιαφέρει ούτε τι επίδραση θα έχει στον τωρινό μου σύντροφο αυτό...» (συνέντευξη 1^η)

«...όχι...» (συνέντευξη 2^η)

«...όχι, όχι γιατί ξέρω ότι έχει προχωρήσει στη ζωή του...» (συνέντευξη 3^η)

«...αυτή την περίοδο όχι, έχει λήξει αυτό πλέον, δε νομίζω δηλαδή ότι θα ξαναγίνει...» (συνέντευξη 4^η)

«...υποσυνείδητα ίσως λίγο ναι, αλλά όχι κάτι παραπάνω, δηλαδή θεωρώ ότι έχει ηρεμήσει αυτός ο άνθρωπος πια, δεν μου δείχνει σημάδια...» (συνέντευξη 5^η)

«...βεβαίως, βεβαίως, ακόμα και πολλές φορές όταν κάνω κάτι με μια κοπέλα που έχω γνωρίσει που μου αρέσει πολύ, μου έρχονται πάντα στο μυαλό εικόνες σαν αυτές, σκέψεις ότι και με τη συγκεκριμένη κοπέλα στην αρχή ήταν φυσιολογικά και πώς εξελίχθηκε και πού έφτασα, μέχρι και σε σημείο να αλλάζω σπίτι και περιοχή για να χάσει τα ίχνη μου και ακόμα δυσκολεύομαι να δημιουργήσω μια σοβαρή σχέση, να εμπιστευτώ δηλαδή...» (συνέντευξη 6^η)

Παρακάτω, το ενδιαφέρον της συζήτησης εστιάσθηκε στο κατά πόσο επηρεάστηκε ο ύπνος των ατόμων αυτών. Οι περισσότερες απαντήσεις ήταν θετικές στην ερώτηση « **Αντιμετωπίζατε δυσκολίες στον ύπνο σας εκείνη την περίοδο;**». Σε μια περίπτωση η απάντηση ήταν αρνητική (συνέντευξη 1^η), ενώ σε μια άλλη, η απάντηση αν και ήταν θετική, δεν σχετιζόταν με ψυχολογικά αίτια, αλλά με περιβαλλοντικούς παράγοντες (συνέντευξη 4^η):

«...εκείνη την περίοδο ειδικά ο ύπνος με βοηθούσε να ξεχνάω...» (συνέντευξη 1^η).

«...ναι...» (συνέντευξη 2^η).

«...ναι ξυπνούσα ξαφνικά πολλές φορές και ένιωθα ότι ίσως κάποιος είναι μες το δωμάτιο, ε ναι δεν κοιμόμουν πολύ καλά η αλήθεια είναι, είχα το άγχος...» (συνέντευξη 3^η).

«...οι δυσκολίες που αντιμετώπισα δεν ήταν από...δεν τις αντιμετώπισα μόνος μου, τις αντιμετώπισα λόγω τηλεφώνου λόγω...δηλαδή εκεί που ήμουν μόνος κοιμόμουν κανονικά, δεν είναι ότι το σκεφτόμουν αυτό το πράγμα και είχα διαταραχές απλά δε με άφηνε το συγκεκριμένο άτομο να κοιμηθώ, γιατί ήταν διαφορετικά τα ωράρια μας και όταν εγώ κοιμόμουν εκείνη καλούσε ή ερχόταν σπίτι κτλ...» (συνέντευξη 4^η).

«...δε μπορούσα πραγματικά να κοιμηθώ καθόλου, ειδικά τον πρώτο καιρό, ένιωθα συνέχεια ότι...πεταγόμουν συνέχεια, ήταν πάρα πολύ άσχημα, δεν κοιμόμουν καθόλου καλά ...» (συνέντευξη 5^η).

«...πάρα πολλά...είχα καταφύγει στη βοήθεια υπνωτικών ηρεμιστικών φαρμάκων ώστε να μπορώ να κοιμάμαι τουλάχιστον 6 ώρες την ημέρα για να μπορώ να πηγαίνω στη δουλειά μου...» (συνέντευξη 6^η).

Όπως φαίνεται, το άγχος ήταν αυτό που δημιουργούσε δυσκολίες στον ύπνο των θυμάτων. Σε μια περίπτωση μάλιστα, χρειάστηκε και φαρμακευτική αγωγή προκειμένου να ξεπεραστούν οι διαταραχές ύπνου (συνέντευξη 6^η) .

Έπειτα, η ερώτηση που τέθηκε στα άτομα που είχαν αντιμετωπίσει δυσκολίες στον ύπνο τους κατά την παρενόχληση ήταν: **«Εξακολουθείτε να έχετε δυσκολίες στον ύπνο σας;»**. Σ'αυτή την ερώτηση το κοινό σημείο αυτών των ατόμων είναι πως παρόλο που δεν αντιμετωπίζουν πλέον τις ίδιες δυσκολίες στον ύπνο, κάποιες φορές εξακολουθούν να μην μπορούν να κοιμηθούν εξαιτίας κάποιων ονείρων ή σκέψεων :

«...τόρα όχι...» (συνέντευξη 2^η).

«...τόρα ναι, σαφώς καλύτερα, βέβαια πάντα αντιμετώπιζα προβλήματα ύπνου, απλά εκείνη την περίοδο είχαν επιδεινωθεί...» (συνέντευξη 3^η).

«...ναι είναι πολύ καλύτερος, βέβαια δεν σας κρύβω ότι κάποια όνειρα μου χαλούν τον ύπνο, έτσι άσχημα με αυτόν τον άνθρωπο...» (συνέντευξη 5^η).

«...αραιά και που ναι, αραιά και που με εφιάλτες, με διαταραχές ύπνου να μη μπορώ να κοιμηθώ πάνω από 5 ώρες...έχω μια διαρκή...ένα άγχος...» (συνέντευξη 6^η).

Η τελευταία ερώτηση της συγκεκριμένης ενότητας είχε να κάνει με την ψυχική και σωματική υγεία των θυμάτων μετά την παρενόχληση. Όταν τα άτομα ρωτήθηκαν : **« Γενικά πώς επηρεάστηκε η υγεία και η ψυχολογία σας μετά την παρενόχληση;»**, εστίασαν στο σύνολο τους στην ψυχολογική επίπτωση, ενώ σωματικά δεν ανέφεραν κάποιο πρόβλημα, εκτός από το γεγονός πως τα συναισθήματα τους είχαν αντίκτυπο στο ίδιο τους το σώμα. Πιο συγκεκριμένα τα άτομα ανέφεραν έντονο άγχος και πίεση, νευρικότητα, μειωμένη διάθεση, έλλειψη όρεξης και υπερένταση:

«...ήμουν με μια διαρκή υπερένταση, ε ναι είχα μια διαρκή υπερένταση, δεν ήμουν ήρεμη καθόλου...» (συνέντευξη 1^η).

«...στην αρχή είχα τρομερό άγχος, ό,τι και να συνέβαινε το έβλεπα τραγικό και είχα το φόβο ότι συνέχει με κοιτάει κάποιος...» (συνέντευξη 2^η).

«...η υγεία μου όχι, δε μπορώ να πω ότι είχα κάποιο πρόβλημα υγείας αλλά η ψυχολογία μου σίγουρα ναι, ένιωθα πάρα πολύ πιεσμένη, είχε επηρεάσει την καθημερινότητά μου, δεν... ήμουν συνέχεια αφηρημένη, σκεφτόμουν ότι κάποιος με παρακολουθεί, ένιωθα ανασφάλεια, αλλά η υγεία όχι δε μπορώ να πω ότι είχα κάποιο πρόβλημα...» (συνέντευξη 3^η).

«...η ψυχολογία μου επηρεάστηκε... ότι ήθελα να κάνω πράγματα να ξεφύγω, δηλαδή η ψυχολογία μου ήταν πολύ πιεσμένη εκείνο το διάστημα και έψαχνα να κάνω πράγματα τα οποία θα με έβγαζαν από αυτές τις σκέψεις ότι κάποιος θα με ενοχλεί, ότι κάποιος θα μπαίνει συνέχεια στη ζωή μου ας πούμε κι έψαχνα καινούριες διεξόδους με την παρέα μου ας πούμε με κάποιο χόμπι, έτσι ώστε να ξεχνιέμαι από αυτήν την κατάσταση...» (συνέντευξη 4^η).

«...γενικότερα ψυχολογικά τουλάχιστον αρχικά ήμουν πολύ χάλια, δεν εμπιστευόμουν κανέναν, άρχισα δηλαδή μετά από κάποιους μήνες να ηρεμώ, σωματικά εντάξει, θεωρώ ότι η ψυχολογία επηρεάζει και το σώμα, οπότε...» (συνέντευξη 5^η).

«...η υγεία μου είχε επηρεαστεί και κατά τη διάρκεια της παρενόχλησης, είχα πολλά ψυχολογικά, τρομερή ανασφάλεια, ανόρεκτος και σε σημεία επιβίωσης ας πούμε, δεν ήθελα να φάω, όσο και...και μετά βέβαια, ψυχολογικά πιστεύω ότι ακόμα δεν το έχω ξεπεράσει...» (συνέντευξη 6^η).

5.3 Η ζωή των θυμάτων μετά την παρενόχληση

Στην τελευταία ενότητα, εξετάζεται τί και αν άλλαξε κάτι στη ζωή των θυμάτων μετά το «stalking».

Η πρώτη ερώτηση αφορά στο αν « **Άλλαξε στη ζωή σας κάτι μετά την παρενόχληση;**». Στη συγκεκριμένη ερώτηση σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες έχουν δώσει μια διαφορετική απάντηση, ωστόσο η ουσία των απαντήσεών τους είναι κοινή. Όλοι νιώθουν πλέον πιο ήρεμοι, αλλά ταυτόχρονα είναι πιο καχύποπτοι και επιφυλακτικοί με τα άτομα που συναναστρέφονται, αποφεύγοντας άτομα που τους θυμίζουν το «δράστη». Κάποιοι από αυτούς απέκτησαν φοβίες ως προς τις επόμενες

σχέσεις τους και δυσκολεύονται να εμπιστευτούν καινούρια άτομα. (συνέντευξη 4^η, 6^η):

«...δεν ξέρω αν άλλαξε κάτι.... Βίωνα κάποια συναισθήματα τα οποία ήταν αρνητικά τότε, τώρα δεν τα βιώνω, εννοείται ότι έχει φύγει ένα τεράστιο βάρος από πάνω μου και ότι ξέρω τα στοιχεία του ανθρώπου με τα οποία δε θα ξαναείχα σχέση μαζί του...» (συνέντευξη 1^η).

«...συνήθισα μέσα στην ηρεμία και την ασφάλεια μόλις τελείωσε η παρακολούθηση...» (συνέντευξη 2^η).

«...σίγουρα είμαι πιο επιφυλακτική πια με τους ανθρώπους και γενικά αποφεύγω τους ανθρώπους που είναι πάρα πολύ βίαιοι, που έχουν ξεσπάσματα, που θυμώνουν πολύ, που είναι πολύ νευρικοί ε ναι σ' αυτό νομίζω να έχω αλλάξει...» (συνέντευξη 3^η).

«...αυτό που άλλαξε στη ζωή μου ήταν ότι άρχισα από εκεί και μετά να έχω κάποιες φοβίες, βασικά να έχω κάποιες καχυποψίες να σας το πω έτσι, δηλαδή όταν γνώρισα κάποια καινούρια κοπέλα ας πούμε στη συνέχεια, είχα μετά τη φοβία ότι μπορεί να ξαναγίνει αυτό, δηλαδή ότι θα δυσκολευόμουν να της πω πχ ότι κάποια στιγμή δε θέλω να είμαστε μαζί ή οτιδήποτε για να μην ξαναπεράσω το ίδιο...» (συνέντευξη 4^η).

«...μου έχει δημιουργήσει τέτοια ανασφάλεια, τέτοιο φόβο που το έχει περάσει στο πετσί μου ότι κάποια στιγμή θα μου ξανατύχει και αυτό είναι που δε μπορώ να διατηρήσω μακροχρόνιες σχέσεις γιατί έχω δυσκολία στο να εμπιστευτώ τον άλλο άνθρωπο που έχω δίπλα μου...» (συνέντευξη 6^η).

Στην επόμενη ερώτηση « **Επηρέασε το περιστατικό τις μετέπειτα σχέσεις σας;**», οι απαντήσεις ήταν σχεδόν όλες θετικές. Ωστόσο κάποιοι επηρεάστηκαν αρνητικά και κάποιοι θετικά, δηλαδή για κάποιους το περιστατικό σήμανε μια καινούρια αρχή και τους έδωσε τη δυνατότητα να εκτιμούν τα άτομα που έχουν πλέον δίπλα τους (συνέντευξη 2^η), ενώ κάποιους άλλους τους έκανε πιο επιφυλακτικούς (συνέντευξη 3^η, 4^η) και τους δημιούργησε προβλήματα στη σύναψη νέων σχέσεων (συνέντευξη 5^η, 6^η):

«...όχι δε θα το έλεγα...» (συνέντευξη 1^η).

«...ναι, προς το καλύτερο. Αρχισα να εκτιμάω περισσότερο μια ισορροπημένη σχέση και γενικά τους ανθρώπους που ήταν γύρω μου...» (συνέντευξη 2^η).

«...είμαι πιο επιφυλακτική με τους άντρες, ε και δεν ήθελα...πραγματικά απέφευγα αυτούς που ήταν πολύ κτητικοί ή νευρικοί...» (συνέντευξη 3^η).

«...οι σχέσεις μου επηρεάστηκαν, όχι πολύ αλλά επηρεάστηκαν από πλευράς μου, ναι μεν δεν τους το έλεγα ανοιχτά αλλά στο βάθος του μυαλού μου το είχα δηλαδή ήμουν κάπως επιφυλακτικός σε κάποια πράγματα, δεν ανοιγόμουν εύκολα γιατί φοβόμουν να δεθώ για να μην περάσω τα ίδια ας πούμε, αυτό, όχι σε κάτι άλλο...» (συνέντευξη 4^η).

«...πάρα πολύ, πάρα πολύ διότι φοβάσαι, δεν εμπιστεύεσαι εύκολα τον άλλον, τον βλέπεις πιο καχύποπτα, ήμουν πολύ μαζεμένη, ήταν τελείως διαφορετικά. Και στο θέμα...στο σεξουαλικό κομμάτι και στο επικοινωνιακό, πολύ διαφορετικά...» (συνέντευξη 5^η).

«...δε μπορώ να εμπιστευτώ, συνέχεια μπαίνω σε μια διαδικασία να συγκρίνω την πρόην μου κοπέλα με τις νυν ας πούμε και πάντα να έχω παρανοϊκές σκέψεις στο κεφάλι μου...δεν εμπιστεύομαι φυσικά, με το παραμικρό δείγμα γίνομαι έξαλλος και μπορώ να πω αρκετές φορές και παρανοϊκός, με αποτέλεσμα να διώχνω και ανθρώπους από δίπλα μου με αυτό τον τρόπο, από αυτή τη συμπεριφορά μου...» (συνέντευξη 6^η).

Η τελευταία ερώτηση της ενότητας, αλλά και της συνέντευξης είναι: « **Τώρα πώς θα περιγράφατε τη ζωή σας;**». Σε αυτή την ερώτηση, σχεδόν όλες οι απαντήσεις ήταν ελπιδοφόρες και αισιόδοξες. Οι πέντε από τους έξι ερωτηθέντες χαρακτηρίζουν τη ζωή τους ήρεμη πλέον, οι περισσότεροι έχουν έναν καινούριο σύντροφο και όσο κι αν υπάρχει πάντα στο μυαλό τους αυτό που τους συνέβη, τώρα είναι ευτυχισμένοι, όπως δηλώνουν, από τη ζωή τους. Στην έκτη συνέντευξη ωστόσο, το θύμα φαίνεται να μην έχει ορθοποδήσει ακόμα και να μην έχει ξεπεράσει πλήρως την τραυματική του εμπειρία, με αποτέλεσμα να μην είναι ικανοποιημένο από τη ζωή του σήμερα.

«...είμαι πολύ ικανοποιημένη σήμερα από τη ζωή μου, εννοείται πως έχω αποφύγει αυτές τις συμπεριφορές στον τωρινό μου σύντροφο, ε και γενικά δεν έχω καμία σχέση με αυτό που ήμουν τα χρόνια εκείνα που συνέβαινε όλο αυτό...» (συνέντευξη 1^η).

«...τόρα είμαι σε μια σχέση πολλά χρόνια, είμαι πολύ ήρεμη, δεν έχω ούτε νευρικότητα, ούτε ξεσπάσματα, ούτε τίποτα και είμαι καλά...» (συνέντευξη 2^η).

«...φυσιολογική. Έχω μια σχέση με κάποιον τώρα, δε νομίζω ότι με έχει επηρεάσει και έχει αλλάξει κάτι στη ζωή μου, η ζωή μου είναι μια χαρά τώρα, πολύ καλά, δεν έχω κάποιο πρόβλημα. Απλά είναι κάτι που πάντα το σκέφτομαι και με επηρεάζει ψυχολογικά γιατί είχα περάσει πολύ δύσκολα εκείνη την περίοδο...» (συνέντευξη 3^η).

«...η ζωή μου σήμερα είναι αρκετά διαφορετική γιατί όταν έγινε αυτό ήταν όταν είχα τελειώσει το σχολείο, ήμουν ακόμα σε αρκετά διαφορετική κατάσταση. Πλέον έχω τη δουλεία μου, έχω μια καινούρια σχέση και γενικά πιστεύω πως έχω ανανεωθεί αρκετά από τότε, ήταν κάτι που ναι μεν θα το θυμάμαι αλλά μου έχει αφήσει και κάποιες κακές εμπειρίες ας πούμε, οπότε πιστεύω πως τώρα είμαι σε αρκετά καλή φάση στη ζωή μου...» (συνέντευξη 4^η).

«...θεωρώ ότι είναι μια ήσυχη ζωή, έχω τον άνθρωπο μου όπως σας είπα, έχω τη δουλεία μου και είμαι πολύ πιο ήρεμη απ'ότι ήμουν τότε, έχουν βελτιωθεί πολύ τα πράγματα...» (συνέντευξη 5^η).

«...πιστεύω ότι...προσπαθώ βέβαια ακόμα να το ξεπεράσω, με την οικογένεια μου έχω απομακρυνθεί, ε στη δουλειά μπορώ να πω ότι έχω μια μέτρια κατάσταση, δε μπορώ να αποδώσω γιατί δεν είμαι και εντελώς καλά αυτό το διάστημα, σχέση δεν έχω ...» (συνέντευξη 6^η).

6. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα γίνει μια συζήτηση, σχετικά με τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων. Η συζήτηση θα είναι χωρισμένη σε τρία μέρη, όπως είναι ακριβώς χωρισμένες και οι ενότητες της συνέντευξης.

Το stalking ως συμπεριφορά

Βάσει της ανάλυσης των τοποθετήσεων των ερωτηθέντων, προέκυψε πως στο σύνολο τους είχαν παρενοχληθεί από τους πρώην συντρόφους τους, όταν οι ίδιοι επέλεξαν να διακόψουν τη σχέση τους. Κατά μέσο όρο η παρενόχληση διήρκεσε 6-7 μήνες, στην αρχή ήταν καθημερινή και επίμονη, όμως, όσο περνούσε ο καιρός γινόταν ανά μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα. Τα θύματα περιέγραψαν το «δράστη» ως ένα άτομο ήρεμο στην αρχή της σχέσης, που στη συνέχεια άρχισε να εκδηλώνει έντονα ξεσπάσματα ζήλιας, επιθετικότητα και οργής *«...ήταν γενικά νευρικός πολύ...είχε έντονα ξεσπάσματα, γινόταν βίαιος πολλές φορές, ζηλιάρης πάρα πολύ, κτητικός, αλλά δεν ήταν συνέχεια έτσι, απλά όταν θύμωνε ήταν...εκδήλωνε πολύ έντονα το θυμό του...»* (συνέντευξη 3^η), ενώ ταυτόχρονα δε δίστασε σε ορισμένες περιπτώσεις να χειροδικήσει εις βάρος του θύματος κατά τη διάρκεια κάποιου καυγά. Οι «δράστες» στο σύνολο τους συμπεριφέρονταν παρόμοια όταν προσπαθούσαν να προσεγγίσουν τα θύματα. Τηλεφωνούσαν διαρκώς στο θύμα ζητώντας του να είναι ξανά μαζί και έστελναν μηνύματα άλλοτε υβριστικά και άλλοτε απολογητικά. Το σύνηθες μέρος της παρενόχλησης ήταν η οικία του θύματος, όπου την επισκέπτονταν είτε χτυπώντας το κουδούνι, είτε περιμένοντας απέξω, είτε προσπαθώντας να εισβάλλουν σ'αυτήν. Σε πολλές περιπτώσεις ο «δράστης», ήρθε ή προσπάθησε να έρθει σε επαφή με οικία πρόσωπα του θύματος, είτε για να αποσπάσει πληροφορίες, είτε για να «στείλει» κάποιο μήνυμα στο θύμα. Δεν έλειψαν οι περιπτώσεις, στις οποίες απείλησε πως θα βλάψει τον εαυτό του ή θα κάνει κακό στο θύμα *«...η πιο ακραία συμπεριφορά ήταν ότι πήρε τηλέφωνο τη μητέρα μου και της είπε ότι είναι στο νοσοκομείο διότι είχε πάρει χάπια γιατί ήθελε λέει να κάνει κακό στον εαυτό της...»*

(συνέντευξη 4^η). Παρόλα αυτά, η πλειονότητα των θυμάτων δε δέχτηκε σεξουαλική παρενόχληση και στα άτομα που υπήρξε έγινε με έμμεσο τρόπο. Η παρενόχληση για κάποιους τελείωσε αφότου αποδυναμώθηκε και πέρασε καιρός, χωρίς όμως να συμβεί κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό, ενώ άλλοι δε δίστασαν να απειλήσουν το «δράστη» ή να βάλουν δικά τους άτομα να επέμβουν «...*άρχισα κι εγώ να τον απειλώ ότι θα βάλω κάποιους να του κάνουν κακό...*» (συνέντευξη 5^η).

Επιπτώσεις στο θύμα κατά τη διάρκεια και μετά την παρενόχληση

Τα άτομα κατά γενική ομολογία, αισθάνονταν έντονο το συναίσθημα του φόβου εκείνη την περίοδο. Κατακλύζονταν διαρκώς από σκέψεις πως παρακολουθούνται από το «δράστη» και ένιωθαν ανασφάλεια και άγχος «...*ο φόβος ήταν πραγματικά τεράστιος, δεν τολμούσα να βγω έξω από το σπίτι μου, ένιωθα συνέχεια ότι κάποιος με παρακολουθεί, έτρεμα, δε μπορούσα να ησυχάσω πουθενά, ένιωθα δηλαδή τελείως απροστάτευτη...*» (συνέντευξη 5^η) Αυτός ο φόβος κόπασε όταν σταμάτησε η παρενόχληση, αλλά υπήρχαν ανά διαστήματα αρνητικές σκέψεις και αισθήματα καταδίωξης. Ως προς τον ύπνο, αναφέρθηκαν διαταραχές σε πολλούς από αυτούς εκείνο τα διάστημα, συνοδευόμενες από εφιάλτες και απότομη διακοπή του ύπνου «...*είχα καταφύγει στη βοήθεια υπνωτικών ηρεμιστικών φαρμάκων ώστε να μπορώ να κοιμάμαι τουλάχιστον 6 ώρες την ημέρα για να μπορώ να πηγαίνω στη δουλειά μου...*» (συνέντευξη 6^η). Αυτές οι διαταραχές ελαττώθηκαν στους περισσότερους, όταν πλέον ένιωθαν ασφαλείς, αν και δεν αποκαταστάθηκαν πλήρως. Τα θύματα ένιωθαν έντονη νευρική νευρικότητα, όπως και υπερένταση εκείνη την περίοδο. Στο σύνολο τους επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό ψυχολογικά, παράγοντας που είχε αντίκτυπο και στη σωματική τους υγεία «...*είχα πολλά ψυχολογικά, τρομερή ανασφάλεια, ανόρεκτος και σε σημεία επιβίωσης...*» (συνέντευξη 6^η).

Η ζωή των θυμάτων μετά την παρενόχληση

Τα θύματα αντιμετώπισαν μεγάλες αλλαγές στη ζωή αλλά και το χαρακτήρα τους ύστερα από την παρενόχληση. Οι περισσότεροι από αυτούς ένιωσαν έντονο το συναίσθημα της ηρεμίας και της ανακούφισης «...*σνήθισα μέσα στην ηρεμία και την*

ασφάλεια μόλις τελείωσε η παρακολούθηση...» (συνέντευξη 2^η), ωστόσο έγιναν πιο επιφυλακτικοί και απέκτησαν φοβίες που δεν είχαν πριν. Αυτό φυσικά επηρέασε και τις μετέπειτα σχέσεις τους, καθώς δυσκολεύτηκαν να εμπιστευτούν και να αισθανθούν ασφαλείς με νέα άτομα. Σχεδόν όλοι ζουν πλέον μια ήρεμη ζωή, έχουν ένα καινούριο σύντροφο που εκτιμούν και αποφεύγουν να συναναστρέφονται με άτομα που θεωρούν «επικίνδυνα», στα οποία βλέπουν συμπεριφορές παρόμοιες με του «δράστη» «...είμαι πολύ ικανοποιημένη σήμερα από τη ζωή μου, εννοείται πως έχω αποφύγει αυτές τις συμπεριφορές στον τωρινό μου σύντροφο...» (συνέντευξη 1^η).

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά καιρούς, βοήθησαν στην αναγνώριση των συμπεριφορών του «stalking» (e.g., Cupach & Spitzberg, 2000), στον εντοπισμό των χαρακτηριστικών του δράστη και του θύματος (e.g., Tjaden & Thoennes, 1998), αλλά και των επιπτώσεων που έχει η παρενόχληση στα θύματα του (e.g., Bjerregaard, 2000), γεγονός που επεσήμανε την επικινδυνότητα αυτού του φαινομένου λόγω του αυξημένου αριθμού θυμάτων και το ανέδειξε ως ένα ποινικό αδίκημα.

Η παρούσα έρευνα ασχολήθηκε με τις συμπεριφορές του «stalking» ανάμεσα σε πρώην συντρόφους και εστίασε πιο ειδικά στις επιπτώσεις που είχε αυτό στην ψυχική υγεία των θυμάτων, αλλά και στην ζωή τους γενικότερα. Σε γενικές γραμμές, ήταν σύμφωνη με παλαιότερες έρευνες και ουσιαστικά ο σκοπός της δεν ήταν άλλος από την συλλογή επιπλέον πληροφοριών, καθώς δεν ανέκυψαν καινούρια δεδομένα.

Αρχικά, σύμφωνα με τα διεθνή ερευνητικά δεδομένα, τα άτομα που ήταν πιθανότερο να προβούν σε συμπεριφορές «stalking», ήταν άνδρες, ηλικίας 35- 40 ετών, συνήθως άνεργοι τη χρονική περίοδο της παρενόχλησης, με αρκετά υψηλό μορφωτικό επίπεδο, δυσκολία στη σύναψη διαπροσωπικών σχέσεων και ανεπτυγμένη επιθετικότητα προς τα άλλα άτομα (e.g., Meloy & Gothard, 1995· Mullen et al., 1999· Kropp, Hart & Lyon, 2000) . Αντίστοιχα στοιχεία προέκυψαν και από την παρούσα έρευνα. Τα άτομα που είχαν παρενοχληθεί ήταν κατά κύριο λόγο γυναίκες (υπήρξαν μόνο 2 άνδρες έναντι τεσσάρων γυναικών που έπεσαν θύματα). Οι δράστες σε μεγάλο ποσοστό (5/6), δεν απασχολούνταν κάπου εκείνη την περίοδο (*«ήταν ανειδίκευτος και κατά καιρούς έμενε κι από δουλειά», «δεν είχε δουλειά εκείνη την περίοδο»*). Οι ηλικίες τους κυμαίνονταν από 20- 35 ετών, μερικοί από τους οποίους είχαν αρκετά μεγάλη διαφορά ηλικίας με το θύμα (*«Καταρχάς πόσων ετών είστε; 23...εκείνος ήταν 30 χρονών εκείνη την περίοδο»*). Πολλοί από τους δράστες εμφάνισαν επιθετικότητα προς το θύμα και χειροδίκησαν εις βάρος του κατά τη διάρκεια κάποιου καυγά.

Οι επιστημονικές έρευνες εντόπισαν αρκετά στοιχεία και όσον αφορά τα θύματα και τα χαρακτηριστικά τους. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες είναι αυτές που κατά κύριο λόγο πέφτουν θύματα παρενόχλησης και ιδιαίτερα όσες έχουν ηλικία 18 – 28

ετών και ζουν μόνες (Hall, 1998). Μια άλλη ευάλωτη ομάδα είναι τα αναγνωρίσιμα πρόσωπα, όπως επίσης και ο φοιτητικός κόσμος. Ο τρόπος ζωής του θύματος, πιθανόν να είναι ένας παράγοντας που μπορεί να οδηγήσει στη θυματοποίηση του (Mustaine & Tewksbury, 1999). Τα θύματα της παρούσας έρευνας, όπως προαναφέρθηκε, είναι στην πλειονότητα τους γυναίκες. Οι ηλικίες τους είναι από 22-27 ετών, με εξαίρεση έναν άνδρα ηλικίας 37 ετών, γεγονός που αυτομάτως τα βάζει στην ευάλωτη ομάδα που είναι πιθανό να πέσει θύμα παρενόχλησης. Στο σύνολο τους ζουν σε δική τους κατοικία, τα 3 άτομα είναι φοιτητές, ενώ τα άλλα 3 εργάζονται κανονικά.

Επιπρόσθετα, πλήθος ερευνών αποφάνθηκε πως η σχέση του δράστη με το θύμα, είναι σε μεγάλο ποσοστό σχέση οικειότητας, δηλαδή είναι συνήθως πρώην σύντροφοι (Spitzberg, 2002). Ο δράστης συνήθως παρενοχλεί το θύμα επιδιώκοντας την επανασύνδεση και όταν δεν επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα, χρησιμοποιεί πειστικούς και πολλές φορές βίαιους τρόπους για να το εξαναγκάσει. Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε, οι ερωτηθέντες ήταν στο σύνολο τους πρώην σύντροφοι με το δράστη. Σε όλες τις περιπτώσεις τα θύματα δέχτηκαν παρακολούθηση και παρενόχληση, πίεση και σε κάποιες περιπτώσεις απειλή. Οι δράστες προέβησαν σε συμπεριφορές άλλοτε πιο ήπιες όπως, τηλεφωνήματα, κλάματα, αποστολή δώρων κ.α. και άλλοτε ακραίες όπως, απειλές για τη σωματική ακεραιότητα του θύματος, ξαφνική εμφάνιση στην κατοικία του θύματος και ψυχολογική πίεση. Αυτές οι συμπεριφορές είναι κοινές σε κάθε δράστη όπως φαίνεται από τις έρευνες των Mullen et al., 1999, Sheridan, Davies & Boon, 2001 και πολλών άλλων ερευνητών.

Η μεγαλύτερη βαρύτητα στην παρούσα έρευνα, δόθηκε στο κατά πόσο επηρεάστηκε η ψυχική υγεία των θυμάτων μετά την παρενόχληση και ποιές ήταν γενικά οι επιπτώσεις στη ζωή τους. Σύμφωνα με τις έρευνες των Brewster to 1997 και Pathé & Mullen to 1997, τα θύματα του «stalking» στην πλειονότητα τους βιώνουν έντονα συναισθήματα φόβου, πανικού, αγωνίας και θυμού, ενώ πολλοί από αυτούς αλλάζουν στοιχεία στον τρόπο ζωής τους όπως εργασιακό χώρο, κατοικία, εμφάνιση κ.α.(e.g., Braauw et al., 2002) Αντίστοιχα συναισθήματα βιώνουν και τα άτομα της παρούσας έρευνας, με τη διαφορά πως η ζωή τους δεν άλλαξε πρακτικά (π.χ αλλαγή εμφάνισης), αλλά αναφέρουν πως έγιναν πιο δύσπιστοι και καχύποπτοι με τους άλλους ανθρώπους και είχαν δυσκολία στη σύναψη νέων σχέσεων. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως όλοι περιέγραψαν ως κύριο συναίσθημα το φόβο και

ακολουθούσαν το άγχος, η ένταση, η ανασφάλεια και η νευρικήτητα, χαρακτηριστικά που βιώνουν όλα τα θύματα που παρενοχλούνται (e.g., Tjaden & Thoennes, 1997).

Οι προτάσεις για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου που παίρνει όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις με την πάροδο του καιρού, έχουν να κάνουν με την πρόληψη και την αντιμετώπιση του. Συνίσταται διαρκής έρευνα, η οποία θα δώσει κι άλλες πληροφορίες και θα φωτίσει πτυχές που δεν έχουν διευκρινιστεί ακόμα. Τα ερωτήματα που έχουν παραμείνει αναπάντητα είναι αρκετά. Οι γνώσεις για τα χαρακτηριστικά αυτού του φαινομένου ,αλλά και τους λόγους που ωθούν σε μια τέτοια συμπεριφορά είναι ακόμα ανεπαρκείς (Sheridan et al.,2003).

Όπως αναφέρουν οι White et al. το 2000, «οι ερευνητές πρέπει να εντοπίσουν τις πολλαπλές πηγές επιρροής του «stalking» σε διάφορα επίπεδα και να επικεντρωθούν σε ένα , καθώς το «stalking» είναι ένα πολυδιάστατο έγκλημα που δύσκολα μπορεί να διερευνηθεί». Με άλλα λόγια, ενθαρρύνουν τους παλαιότερους και τους καινούριους ερευνητές να συνεχίζουν να ψάχνουν και να ερευνούν σημεία που μπορεί να θεωρούνται κεκτημένα, τονίζοντας πως η αποσαφήνιση του όρου καθώς και της ίδιας της συμπεριφοράς είναι περίπλοκη.

Όταν οι ερευνητές είναι σε θέση να κατανοήσουν σφαιρικά το φαινόμενο του «stalking», τότε θα είναι σε θέση να παρεμβαίνουν και να προλαμβάνουν τις επιπτώσεις του, τόσο στο θύμα, όσο και στο δράστη. Είναι σημαντικό να υπάρχει κατάλληλη ενημέρωση για το φαινόμενο από όλους τους κοινωνικούς φορείς, σε ηλικίες που ακόμα θεωρούνται μικρές, οι οποίες όμως δέχονται την πρώτη και ίσως πιο σοβαρή μορφή του, που δεν είναι άλλη από το σχολικό εκφοβισμό (bullying) (Ravensberg & Miller, 2004).

8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΡΩΤΗ

E: Ερευνήτρια

Κ.Γ : Συνεντευξιαζόμενη

E01: Καλησπέρα σας.

Κ.Γ01: Καλησπέρα.

E02: Καταρχάς θα ήθελα να μου πείτε την ηλικία σας και την οικογενειακή σας κατάσταση.

Κ.Γ02: Είμαι 26 ετών και είμαι άγαμη.

E03: Επαγγέλλεσθε κάτι;

Κ.Γ03: Είμαι δικηγόρος.

E04: Ωραία...ε σας παρακολουθούν αυτό το διάστημα;

Κ.Γ04: Και να συμβαίνει δεν το γνωρίζω τουλάχιστον, όχι κάτι που να έχει υποπέσει στην αντίληψη μου.

E05: Ε σας παρακολουθούσαν στο παρελθόν;

Κ.Γ05: Στο παρελθόν όχι με την έννοια της παρακολούθησης, αλλά... της έντονης ας το πούμε, του έντονου ενδιαφέροντος σε σημείο που να καταντάει πιεστικό, ναι.

E06: Πόσο καιρό συνέβαινε αυτό;

Κ.Γ06: Αυτό συνέβαινε για περίπου... 7-8 μήνες..

E07: Χμ..ε γνωρίζετε το άτομο που σας παρενοχλούσε;

Κ.Γ07: Ναι ήταν πρώην σύντροφος μου.

E08: Εμ ... από αυτό το άτομο δεχτήκατε ποτέ βία κατά τη διάρκεια της σχέσης σας;

Κ.Γ08: Σωματική όχι, ψυχολογική ναι.

E09: Θα ήθελα να μου κάνετε μια περιγραφή, δηλαδή να μου μιλήσετε λίγο για την προσωπικότητα του «δράστη».

Κ.Γ09: Τώρα δεν είμαι και η αρμόδια για να τον ψυχολογήσω, αλλά είχε γενικά προβλήματα, είχε συμπλέγματα κατωτερότητας...ε....

E10: Ως προς το χαρακτήρα του;

Κ.Γ10: Ε ήταν γενικά επιπόλαιο άτομο, εμ...και όχι ιδιαίτερα..δηλαδή ήταν πάρα πολύ ασταθής.

E11: Αυτό καθ'όλη τη διάρκεια της σχέσης;

Κ.Γ11: Ναι.

E12: Ε μπορείτε να μου πείτε κάποια στοιχεία γι'αυτόν, δηλαδή την ηλικία του, το επάγγελμα του και την οικογενειακή του κατάσταση; Η ηλικία του τότε.

Κ.Γ12: Το χρονικό διάστημα που με παρακολουθούσε ήταν 26 χρονών περίπου. Ε.. δεν..ήταν ανειδίκευτος και κατά καιρούς έμενε κι από δουλειά.

E13: Η παρενόχληση πότε περίπου άρχισε;

Κ.Γ13: Άρχισε όταν θέλησα να διακόψω τη σχέση μαζί του, πράγμα που έκανα δηλαδή αλλά από εκεί και πέρα δε με άφηνε σε ησυχία.

E14: Μετά από πόσο καιρό σταμάτησε;

Κ.Γ14: Σταμάτησε... μπορεί να είναι και πάνω από 7-8 μήνες, μπορεί να τράβηξε και...εκεί περίπου 7-8 μήνες διήρκεσε όλο αυτό, κατά διαστήματα δηλαδή.

E15: Αυτό έγινε με κάποιο τρόπο, κάνατε κάτι εσείς για να σταματήσει;

Κ.Γ15: Ε... ήμουν σταθερή ως προς το γεγονός ότι δεν ήθελα να έχω επαφές μαζί του.

E16: Κατά προσέγγιση πόσο συχνά προσπαθούσε αυτό το άτομο να έρθει σε επαφή μαζί σας;

Κ.Γ16 :Ε σίγουρα μια φορά την εβδομάδα είτε υπερβολικά φιλικά διακείμενος, είτε υπερβολικά εχθρικά, δηλαδή αυτά εναλλάσσονταν τα δύο.

E17: Χμ... και θέλω λίγο να μου περιγράψετε τα γεγονότα, δηλαδή με ποιό τρόπο προσπαθούσε να έρθει σε επαφή;

K.Γ17: Στέλνοντας μηνύματα, δηλαδή λέγοντας μου να είμαστε μαζί, μετά μπορεί να έστειλε μηνύματα, γενικά να ήταν υβριστικά τα μηνύματα του, μετά ερχόταν πάλι με θετικά μηνύματα, μετά με αρνητικά, με πολλούς λόγους. Προσπάθησε να έρθει σε επαφή με άτομα δικά μου, μου έστειλε e-mail, μου έστειλε μηνύματα...ε ευτυχώς απρόσκλητα δεν είχε έρθει ποτέ σπίτι μου, πάντα επικοινωνούσε όταν είχε την πρόθεση να εμφανιστεί...αυτά.

E18: Εμ παρατηρήσατε μήπως αν υπήρξε κάποια αλλαγή ως προς τη συχνότητα της παρακολούθησης με την πάροδο του χρόνου;

K.Γ18: Με την πάροδο του χρόνου σίγουρα ατόνησε αυτό, μπορεί να έγινε μετά μια φορά το μήνα.

E19: Μου είπατε πριν ότι σας έστειλε και e-mail, ε σας παρενόχλησε δηλαδή και μέσω internet, ε με διάφορους τρόπους;

K.Γ19: Ναι, ναι με παρενοχλούσε συγκεκριμένα όχι μέσω mail, μέσω facebook.

E20: Χμ...μπορείτε να μου περιγράψετε τι ακριβώς έκανε;

K.Γ20: Κυρίως μέσω facebook ήταν υβριστικά τα μηνύματα που λάμβανα, παρότι δεν τον είχα «φίλο» και έβρισκε τρόπο παρότι δεν τον είχα «φίλο», να μου στέλνει μηνύματα τα οποία ήταν υβριστικά και συνήθως είχαν πρόσχημα ότι θέλει να πάρει πίσω κάποια πράγματα κλπ κλπ, τα οποία ήταν μηδαμινής αξίας, αποκλείεται να ήταν αυτό το θέμα, αυτό ήταν απλά η αφορμή.

E21: Ε υπήρξε ποτέ σεξουαλική παρενόχληση;

K.Γ21: Όχι.

E22: Θέλω να μου περιγράψετε τα συναισθήματα σας. Νιώθατε φόβο εκείνη την περίοδο;

K.Γ22: Σίγουρα ένιωθα φόβο δεδομένου ότι είχα ξεκινήσει και μια καινούρια σχέση, είναι δεδομένο ότι αισθανόμουν φόβο, όχι για τη σωματική μου ασφάλεια και την

ακεραιότητα, αλλά για το τι επίδραση θα έχει αυτό στη σχέση μου αν τυχόν και ο σύντροφος μου ο τωρινός μάθαινε ότι υπήρχαν αυτές οι παρενοχλήσεις.

E23: Χμ...σε τι καταστάσεις κυρίως αισθανόσασταν φόβο τότε;

Κ.Γ23: Τι εννοείτε σε τι καταστάσεις;

E24: Ας πούμε όταν χτυπούσε το τηλέφωνο...

Κ.Γ24 :Καλά το τηλέφωνο είχα απαγορεύσει σε όλους τους γνωστούς μου να με παίρνουν με απόκρυψη αριθμού γιατί πανικοβαλλόμουν ότι θα είναι αυτός. Ε ναι αυτό, κυρίως δεν ήθελα να βλέπω αριθμό άγνωστο, ακόμα δηλαδή κι αν επρόκειτο για κάτι πολύ σοβαρό από οικείο μου πρόσωπο, δεν ήθελα.

E25: Τώρα εξακολουθείτε να αισθάνεστε φόβο;

Κ.Γ25: Ε όχι δε θα το έλεγα, γιατί πλέον έχω απομακρυνθεί πολύ από αυτή την ιστορία και δε με ενδιαφέρει ούτε τι επίδραση θα έχει στον τωρινό μου σύντροφο αυτό.

E26: Επομένως τι άλλαξε στη ζωή σας μετά από την παρακολούθηση;

Κ.Γ26: Δεν ξέρω αν άλλαξε κάτι.... Βίωνα κάποια συναισθήματα τα οποία ήταν αρνητικά τότε, τώρα δεν τα βιώνω, εννοείται ότι έχει φύγει ένα τεράστιο βάρος από πάνω μου και ότι ξέρω τα στοιχεία του ανθρώπου με τα οποία δε θα ξαναείχα σχέση μαζί του.

E27: Εμ γενικά αντιμετωπίζετε δυσκολίες στον ύπνο σας...;

Κ.Γ27: Όχι.(διακόπτει)

E28: ...και εκείνη την περίοδο...

Κ.Γ28: Ούτε κι εκείνη, εκείνη την περίοδο ειδικά ο ύπνος με βοηθούσε να ξεχνάω, ούτε και τώρα όμως.

E29: Χμ..η υγεία σας επηρεάστηκε και η ψυχολογία σας μετά την παρενόχληση;

Κ.Γ29: Ήμουν με μια διαρκή υπερένταση, ε ναι είχα μια διαρκή υπερένταση, δεν ήμουν ήρεμη καθόλου.

E30: Η ψυχολογία σας, πώς αισθανόσασταν;

Κ.Γ30: Σαν να με καταδιώκουν μέσα στο ίδιο μου το σπίτι, ήταν φοβερό αυτό το πράγμα.

E31: Τώρα αισθάνεστε κάποιες φορές έτσι αδικαιολόγητο φόβο;

Κ.Γ31: Όχι, νομίζω ότι δε μου έχει αφήσει κατάλοιπα.

E32: Επομένως δεν πιστεύετε ότι θα σας ξανασυμβεί κάτι τέτοιο...

Κ.Γ32: Τουλάχιστον αν μου ξανασυμβεί θα ξέρω πώς να το χειριστώ.

E33: Χμ... ε θέλω να μου πείτε, επηρέασε τις μετέπειτα σχέσεις σας αυτό το περιστατικό;

Κ.Γ33: Ε όχι δε θα το έλεγα.

E34: Τώρα θέλω να μου περιγράψετε τη ζωή σας, πώς είναι σήμερα.

Κ.Γ34: Είμαι πολύ ικανοποιημένη σήμερα από τη ζωή μου, εννοείται πως έχω αποφύγει αυτές τις συμπεριφορές στον τωρινό μου σύντροφο, ε και γενικά δεν έχω καμία σχέση με αυτό που ήμουν τα χρόνια εκείνα που συνέβαινε όλο αυτό.

E35: Ωραία, ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνέντευξη που μου παραχωρήσατε.

Κ.Γ35: Παρακαλώ.

E36: Γεια σας!

Κ.Γ36: Γεια σας!

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

E: Ερευνήτρια

A.Γ : Συνεντευξιαζόμενη

E01: Καλησπέρα σας!

A.Γ01: Καλησπέρα!

E02: Καταρχάς θα ήθελα να μου πείτε την ηλικία σας.

A.Γ02: Είμαι 22 ετών.

E03: Η οικογενειακή σας κατάσταση;

A.Γ03: Είμαι άγαμη.

E04: Ε και το επάγγελμα σας...

A.Γ04: Φοιτήτρια.

E05: Ωραία! Σας παρακολουθούν αυτό το διάστημα;

A.Γ05: Όχι.

E06: Σας παρακολουθούσαν στο παρελθόν;

A.Γ06: Ναι..

E07: Γνωρίζετε ποιο ήταν το άτομο που σας παρακολουθούσε;

A.Γ07: Ναι.

E08: Ε το άτομο αυτό τι σχέση είχε με σας;

A.Γ08: Πρώην σύντροφος μου.

E09: Ε μπορείτε να μου κάνετε μια περιγραφή για την προσωπικότητα του «δράστη»;

A.Γ09: Στην αρχή ήταν πολύ φυσιολογικός, ήρεμος, ευγενικός..ε αλλά μετά από κάποια..μετά από κάποιο καιρό άρχισε να γίνεται βίαιος, νευρικός και πολύ φορτικός.

E10: Αυτό το άτομο τι ηλικία είχε;

A.Γ10:18 ετών.

E11 :Κι εσείς;

A.Γ11: Την ίδια ηλικία.

E12: Το επάγγελμα του...η οικογενειακή του κατάσταση;

A.Γ12: Ήταν φοιτητής, άγαμος κι εκείνος.

E13: Ε μπορείτε να μου πείτε πότε άρχισε η παρενόχληση;

A.Γ13: Ε μόλις τελείωσε η σχέση.

E14: Με ποιο τρόπο σταμάτησε, αν σταμάτησε η παρενόχληση;

A.Γ14: Ναι έχει σταματήσει ,εμ.. επιτέθηκε στο νέο μου σύντροφο κι εκείνος ασκώντας βία τον σταμάτησε.

E15: Χμ... σας παρενοχλούσε ποτέ μέσω internet;

A.Γ15: Όχι.

E16: Ε θυμάστε να μου πείτε σε ποια μέρη γινόταν συνήθως η παρενόχληση;

A.Γ16: Εμ.. παντού. Έξω απ' το σπίτι μου, στις καφετέριες...σε όποιο μέρος βρισκόμουν.

E17: Η παρενόχληση πόσο συχνή ήταν;

A.Γ17: Στην αρχή ήταν καθημερινή και μετά από καιρό άρχισε να αραιώνει.

E18: Κατά τη διάρκεια της σχέσης σας δεχθήκατε ποτέ βία;

A.Γ18: Ναι..

E19: Τι είδους;

A.Γ19: Σωματική, με χτύπησε...ε...με χτύπησε δύο φορές, τη μια στο δρόμο, εμ .. και την άλλη στο σπίτι του.

E20: Οι αιτίες;

A.Γ20: Εμ...απλά τσακωνόμασταν, όχι κάτι σοβαρό.

E21: Σεξουαλική παρενόχληση υπήρξε ποτέ;

A.Γ21: Όχι.

E22: Θα ήθελα τώρα να μου πείτε με ποιους τρόπους προσπάθησε αυτό το άτομο να έρθει σε επαφή μαζί σας , λίγο να μου περιγράψετε τα γεγονότα.

A.Γ22: Ε τηλεφωνήματα και μηνύματα όλη τη μέρα και βρισκόταν μπροστά μου από εκεί που δεν το περίμενα.

E23: Χμ...μπορείτε να μου περιγράψετε τα συναισθήματα σας εκείνη την περίοδο;

A.Γ23: Ένιωθα οργή, ντρεπόμουν και ήθελα να σταματήσει, ήθελα να τον σταματήσω.

E24: Σε τι καταστάσεις αισθανόσασταν κυρίως το φόβο; Όταν ας πούμε χτυπούσε το τηλέφωνο...

A.Γ24: Όταν τον έβλεπα μπροστά μου, περισσότερο. Αλλά φυσικά και όταν χτυπούσε το τηλέφωνο αναστατωνόμουν.

E25: Εμ αυτό το διάστημα εξακολουθείτε να αισθάνεστε φόβο;

A.Γ25: Όχι.

E26: Άλλαξε κάτι στη ζωή σας μετά από την παρακολούθηση ; Αν ναι, τι;

A.Γ26: Συνήθισα μέσα στην ηρεμία και την ασφάλεια μόλις τελείωσε η παρακολούθηση.

E27: Χμ...αντιμετωπίζατε τότε δυσκολίες στον ύπνο σας;

A.Γ27: Ναι.

E28: Αυτή την περίοδο;

A.Γ28: Τώρα όχι.

E29: Γενικά πώς επηρεάστηκε η υγεία σας και η ψυχολογία σας μετά την παρενόχληση;

A.Γ29: Ε στην αρχή είχα τρομερό άγχος, ό,τι και να συνέβαινε το έβλεπα τραγικό και είχα το φόβο ότι συνέχεια με κοιτάει κάποιος.

E30: Κάποιες φορές ακόμα και τώρα, έτσι αισθάνεστε αδικαιολόγητο φόβο;

A.Γ30: Φόβο όχι, αλλά μερικές φορές ακόμα νιώθω ότι με παρακολουθούν.

E31: Πιστεύετε ότι θα σας ξανασυμβεί κάτι τέτοιο;

A.Γ31: Νομίζω όχι.

E32: Ε επηρέασε τις μετέπειτα σχέσεις σας αυτό το περιστατικό;

A.Γ32: Ε ναι, προς το καλύτερο. Άρχισα να εκτιμάω περισσότερο μια ισορροπημένη σχέση και γενικά τους ανθρώπους που ήταν γύρω μου.

E33: Χμ...τέλος θα ήθελα να μου πείτε, να μου περιγράψτε τη ζωή σας τώρα, μετά από αυτό το περιστατικό.

A.Γ33: Ε τώρα είμαι σε μια σχέση πολλά χρόνια, είμαι πολύ ήρεμη, δεν έχω ούτε νευρικότητα, ούτε ξεσπάσματα, ούτε τίποτα και είμαι καλά.

E34: Ωραία. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνέντευξη που μου παραχωρήσατε..

A.Γ34:...κι εγώ...

E35: Γεια σας!

A.Γ35: Γεια σας!

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΡΙΤΗ

E: Ερευνήτρια

Μ.Δ: Συνεντευξιαζόμενη

E01: Γεια σας!

Μ.Δ01: Γεια σας!

E02: Καταρχάς πόσων ετών είστε;

Μ.Δ02: 23.

E03: Τι επαγγέλλεσθε;

Μ.Δ03: Είμαι φοιτήτρια.

E04: Η οικογενειακή σας κατάσταση;

Μ.Δ04: Είμαι άγαμη.

E05: Σας παρακολουθούν αυτό το διάστημα;

Μ.Δ05: Ε δε νομίζω τώρα πια.

E06: Σας παρακολουθούσαν στο παρελθόν;

Μ.Δ06: Ε ναι, είχε υπάρξει περίοδος που είχα πέσει θύμα παρακολούθησης.

E07: Γνωρίζετε το άτομο που σας παρενοχλούσε;

Μ.Δ07: Ήταν πρώην σύντροφος μου.

E08: Εμ.. θέλετε να μου πείτε κάποια πράγματα γι' αυτόν; Την ηλικία του, το επάγγελμα του, την οικογενειακή του κατάσταση...

Μ.Δ08: Ε... ήταν 30 χρονών εκείνη την περίοδο...ε ήταν δημόσιος υπάλληλος, ε είχαμε γνωριστεί από κοινή παρέα και διατηρούσαμε για ένα διάστημα σχέση.

E09 :Χμ... ε θέλετε να μου πείτε δύο πράγματα για την προσωπικότητα του; Πώς ήταν σαν άνθρωπος;

Μ.Δ09: Ε ήταν γενικά νευρικός πολύ, ε είχε έτσι έντονα ξεσπάσματα, γινόταν βίαιος πολλές φορές, ε ζηλιάρης πάρα πολύ, κτητικός, αλλά δεν ήταν συνέχεια έτσι, απλά όταν θυμωνα ήταν...εκδήλωνε πολύ έντονα το θυμό του.

E10: Ε αυτό συνέβαινε καθ' όλη τη διάρκεια της σχέσης σας, από την αρχή ή έγινε το τελευταίο διάστημα ας πούμε;

Μ.Δ10: Ε όχι, ούτε από την αρχή , ούτε το τελευταίο διάστημα, αλλά εντάξει ήταν πάντα νευρικός και ξεσπούσε, όχι από την αρχή αλλά ναι όταν ήμασταν μαζί, όταν είχε ξεκινήσει ουσιαστικά η σχέση, ναι ήταν, γινόταν επιθετικός πολλές φορές.

E11: Επομένως έχετε δεχθεί βία κατά τη διάρκεια της σχέσης;

Μ.Δ11: Ε ήταν πάντα στα πλαίσια του θυμού του και μετά το μετάνιωνε πάντα, θεωρώ ότι δεν το έκανε από πρόθεση...

E12: Μπορείτε να το θεωρήσετε βία όμως αυτό; Δηλαδή ήταν κάποιου είδους βία, σωματική, λεκτική..

Μ.Δ12: Καλά και λεκτική σίγουρα αλλά με είχε...

E13: ...χτυπήσει;

Μ.Δ13: Ναι είχε αποπειραθεί να με χτυπήσει.

E14: Χμ...εμ... η παρενόχληση πότε άρχισε ακριβώς;

Μ.Δ14: Ε όταν ήμασταν στο τέλος σχεδόν της σχέσης, εκεί ήταν... μετά από αυτό, αφού το έμαθα ότι με παρακολουθούσε ήταν και το τέλος, μετά από αυτό χωρίσαμε οριστικά και φυσικά δε μπορούσα να είμαι με έναν άνθρωπο που με παρακολουθεί, ήταν σαν... ανασφάλεια.

E15: Μάλιστα. Αυτό το άτομο πόσο συχνά προσπαθούσε να έρθει σε επαφή μαζί σας; Είχατε χωρίσει και προσπαθούσε να σας δει με κάποιους τρόπους;

Μ.Δ15: Επικοινωνούσε κυρίως με τους φίλους μου γιατί είχαμε κοινή παρέα όπως σας είπα, έτσι γνωριστήκαμε και προσπαθούσε να μαθαίνει που είμαι ας πούμε τα

βράδια, που έβγαινα με τους φίλους μου και να τον βλέπω συνέχεια, εμφανιζόταν ξαφνικά μπροστά μου για να με βλέπει, ε είχε τύχει να έρθει και στο σπίτι μου απροειδοποίητα, χωρίς να με έχει ειδοποιήσει για να δει αν είμαι με κάποιον αφού είχε τελειώσει η σχέση, μήπως έχω ξεκινήσει κάτι καινούριο, ήταν πολύ ζηλιάρης... ε εντάξει ώσπου κάποια στιγμή...

E16 :E μπορείτε να μου...θυμάστε μάλλον να μου περιγράψετε κάποια γεγονότα ή κάποιο γεγονός που σας πίεσε, που σας έκανε να θεωρήσετε ότι παρενοχλείστε αυτή τη στιγμή;

M.Δ16: E ήταν η στιγμή, όταν ήρθε στο σπίτι μου αφού είχε τελειώσει η σχέση, αργά το βράδυ απροειδοποίητα, ένιωσα ότι...ναι χτυπούσε τα κουδούνια, του έλεγα να φύγει και επέμενε... ε εκεί ήταν πολύ άσχημο, πολύ πειστικό γιατί ένιωθα ότι παραβιάζεται η ιδιωτική μου ζωή, είχε τελειώσει πια η σχέση, δεν υπήρχε λόγος να συμπεριφέρεται έτσι.

E17: Μάλιστα. Γινόταν και σε άλλα μέρη η παρενόχληση ή μόνο στο σπίτι σας;

M.Δ17: E σε μέρη που έβγαινα με την παρέα, ε λογικό ήταν να μην κάνει κίνηση να με δει, να μην έρθει σε επαφή μαζί μου αφού είχε...είχαμε χωρίσει , είχε τελειώσει η σχέση, ερχόταν και γινόταν ενοχλητικός, δηλαδή ένιωθε ότι ήμασταν ακόμα μαζί ,ενώ η σχέση ουσιαστικά είχε τελειώσει, δεν υπήρχε λόγος δηλαδή να έρχεται εκεί που ήμουν με την παρέα μου και να με κάνει να νιώθω άβολα.

E18: Μάλιστα. E σας έχει παρενοχλήσει ποτέ μέσω internet;

M.Δ18: A όχι, δεν ασχολούνταν..μ'αυτό το λόγο της ηλικίας του, ήταν και πιο μεγάλος, δεν ασχολούνταν, μόνο τηλέφωνο και επισκέψεις στο σπίτι και έξω συναντιόμασταν που ερχόταν για να συναντηθούμε.

E19: Σεξουαλική παρενόχληση υπήρξε ποτέ;

M.Δ19: Όχι δε μπορώ να πω κάτι τέτοιο, όσες φορές...ήταν κατά τη διάρκεια της σχέσης, μετά δεν έγινε κάτι που να...δεν προσπάθησε να κάνει κάτι.

E20: Ναι... ε πώς σταμάτησε η παρενόχληση; Υπήρξε κάποιο συμβάν και σταμάτησε;

Μ.Δ20: Ε εντάξει είχαμε τσακωθεί πάρα πολλές φορές άσχημα, ε κάποια στιγμή θέλω να πιστεύω ότι το κατάλαβε, τώρα ίσως να... μήπως του κίνησε και κάτι άλλο το ενδιαφέρον, μήπως μια άλλη γυναίκα ίσως και αποφάσισε ότι χάνει το χρόνο του μαζί μου...αλλά είχαμε τσακωθεί πάρα πολλές φορές, προσπαθούσα να του εξηγήσω για να καταλάβει και κάποια στιγμή τελείωσε, δεν έγινε κάτι, απλά ξαφνικά το πήρε απόφαση, τι να πω...

E21: Διήρκεσε μεγάλο χρονικό διάστημα η παρενόχληση;

Μ.Δ21: Ε αρκετό.

E22: Δηλαδή;

Μ.Δ22: Περίπου πέντε μήνες, αλλά όχι, δεν ήταν συνέχεια...

E23: Στην αρχή ήταν πιο έντονο;

Μ.Δ23: Στην αρχή ήταν πιο έντονο, μετά κάποιο διάστημα μπορεί να σταματούσε, μετά ξανά, αλλά ουσιαστικά το τέλος της σχέσης μας ήταν εκεί περίπου 5 μήνες που προσπαθούσε να επανασυνδεθούμε.

E24: Ε μπορείτε να μου περιγράψετε τα συναισθήματα σας εκείνη την περίοδο; Πώς νιώθατε;

Μ.Δ24: Είχα πάρα πολύ άγχος, είχα πάντα την αίσθηση ότι κάποιος με παρακολουθεί, ότι ακόμα και στο σπίτι μέσα ένιωθα ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να μου χτυπήσει την πόρτα, μπορεί να εισβάλει μες το σπίτι μου χωρίς τη θέληση μου, ένιωθα πολύ πιεσμένη, ήμουν συνεχώς με άγχος περισσότερο.

E25: Σε τι καταστάσεις κυρίως αισθανόσασταν έτσι;

Μ.Δ25: Ε ακόμα κι όταν με έπαιρνε τηλέφωνο ένιωθα άγχος, έλεγα «τόρα τι θα θέλει, θέλει να έρθει από δω», δε μπορούσα να ξέρω και δε μπορούσα να προβλέψω ποτέ και τις κινήσεις του, τι ακριβώς θέλει, ε και ήμουν συνεχώς σε μια κατάσταση άγχους.

E26: Αυτό το διάστημα τώρα εξακολουθείτε να αισθάνεστε φόβο;

Μ.Δ26: Όχι γιατί ξέρω ότι έχει προχωρήσει...από το συγκεκριμένο άτομο;

E27: Ναι.

Μ.Δ27: Όχι, όχι γιατί ξέρω ότι έχει προχωρήσει στη ζωή του.

E28: Α έχετε μάθει κάτι γι' αυτόν;

Μ.Δ28: Ναι γιατί σας λέω είναι κοινή η παρέα μας και μαθαίνω νέα του, με ενδιαφέρει σαν άτομο να ξέρω τι κάνει, αλλά όχι δεν...γιατί έχει προχωρήσει στη ζωή του, έχει μια άλλη σχέση και ξέρω ότι..πιστεύω δηλαδή ότι δε θα κάνει κάτι για να με ενοχλήσει πάλι, οπότε νιώθω σίγουρη τώρα.

E29: Γενικά άλλαξε κάτι στη ζωή σας μετά την παρακολούθηση;

Μ.Δ29: Ε σίγουρα είμαι πιο επιφυλακτική πια με τους ανθρώπους και γενικά αποφεύγω τους ανθρώπους που είναι πάρα πολύ βίαιοι, που έχουν ξεσπάσματα, που θυμώνουν πολύ, που είναι πολύ νευρικοί ε ναι σ' αυτό νομίζω ναι έχω αλλάξει.

E30: Σε σχέση με τον ύπνο, εκείνη την περίοδο αντιμετωπίζατε δυσκολίες;

Μ.Δ30: Ε ναι ξυπνούσα ξαφνικά πολλές φορές και ένιωθα ότι ίσως κάποιος είναι μες το δωμάτιο, ε ναι δεν κοιμόμουν πολύ καλά η αλήθεια είναι, είχα το άγχος..

E31: Τώρα;

Μ.Δ31: Ε τώρα ναι, σαφώς καλύτερα, βέβαια πάντα αντιμετώπιζα προβλήματα ύπνου, απλά εκείνη την περίοδο είχαν επιδεινωθεί.

E32: Χμ...γενικά η υγεία σας επηρεάστηκε και ψυχολογία σας μετά την παρενόχληση;

Μ.Δ32: Η υγεία μου όχι, δε μπορώ να πω ότι είχα κάποιο πρόβλημα υγείας αλλά η ψυχολογία μου σίγουρα ναι, ένιωθα πάρα πολύ πιεσμένη, ε είχε επηρεάσει την καθημερινότητα μου, δεν... ήμουν συνέχεια αφηρημένη, σκεφτόμουν ότι κάποιος με παρακολουθεί, ένιωθα ανασφάλεια, αλλά η υγεία όχι δε μπορώ να πω ότι είχα κάποιο πρόβλημα.

E33: Πιστεύετε ότι θα σας ξανασυμβεί κάτι τέτοιο;

Μ.Δ33: Θέλω να πιστεύω ότι θα αναγνωρίσω τα σημάδια από την αρχή και θα το ελέγξω..δε θα... ίσως δε θα φτάσω πάλι σε αυτό το σημείο.

E34: Ε επηρέασε τις μετέπειτα σχέσεις σας αυτό το περιστατικό;

Μ.Δ34: Ε είμαι πιο επιφυλακτική με τους άντρες, ε και δεν ήθελα...πραγματικά απέφευγα αυτούς που ήταν πολύ κτητικοί ή νευρικοί...αυτό, από αυτή την άποψη, όχι ότι άλλαξε κάτι.

E35: Ωραία. Εμ τώρα πώς θα περιγράφατε τη ζωή σας μετά από αυτό το συμβάν;

Μ.Δ35: Εντάξει είναι κάτι που ανήκει στο παρελθόν, το θυμάμαι πάντα γιατί ήταν αρκετά μεγάλο το διάστημα και με είχε επηρεάσει πολύ, αλλά...

E36: Η ζωή σας πώς είναι τώρα;

Μ.Δ36: Φυσιολογική. Έχω μια σχέση με κάποιον τώρα, δε νομίζω ότι με έχει επηρεάσει και έχει αλλάξει κάτι στη ζωή μου, η ζωή μου είναι μια χαρά τώρα, πολύ καλά, δεν έχω κάποιο πρόβλημα. Απλά είναι κάτι που πάντα το σκέφτομαι και με επηρεάζει ψυχολογικά γιατί είχα περάσει πολύ δύσκολα εκείνη την περίοδο.

E37: Χμ...μάλιστα, ωραία. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ για τη συνέντευξη που μου παραχωρήσατε.

Μ.Δ37: Κι εγώ σας ευχαριστώ...

E38: Καλό σας απόγευμα.

Μ.Δ38: Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

E: Ερευνήτρια

K.M: Συνεντευξιαζόμενος

E01: Καλησπέρα σας.

K.M01: Καλησπέρα.

E02: Καταρχάς θα ήθελα να μου πείτε πόσων χρονών είστε.

K.M02: Είμαι 22.

E03: Τι επαγγέλλεσθε;

K.M03: Ασχολούμαι με τα τουριστικά επαγγέλματα.

E04: Η οικογενειακή σας κατάσταση;

K.M04: Άγαμος.

E05: Ωραία. Ε σας παρακολουθούν αυτό το διάστημα;

K.M05: Αυτό το διάστημα όχι.

E06: Σας παρακολουθούσαν στο παρελθόν;

K.M06: Ναι.

E07 :Πόσο καιρό σας παρακολουθούσαν;

K.M07: Ε αυτό κράτησε περίπου 1,5 μήνα. Δεν ήταν ακριβώς παρακολούθηση, ήταν πίεση ας πούμε ψυχολογική, με τηλέφωνο...

E08: Μάλιστα. Εμ γνωρίζετε το άτομο που σας παρενοχλούσε;

K.M08: Ναι το γνωρίζω.

E09: Τί σχέση είχε με σας αυτό το άτομο;

K.M09: Είχαμε σχέση 3 χρόνια και επειδή έγινε κάποιο γεγονός και χωρίσαμε, ενώ εκείνη έφταιγε ας πούμε, δεν το άντεξε χωρίς εμένα και για το διάστημα του 1,5 μήνα με ενοχλούσε με διάφορους τρόπους.

E10: Μάλιστα. Ε πότε ξεκίνησε η παρενόχληση, δηλαδή ξεκίνησε όταν χωρίσατε;

K.M10: Ναι κατευθείαν. Δηλαδή με το που της είπα ότι χωρίζουμε, από την επόμενη κιάλας μέρα ξεκίνησε να με πιέζει για να ξαναείμαστε μαζί με ακραίους τρόπους άλλες φορές, άλλες φορές με λιγότερο ακραίους, αλλά γενικά ήταν ενοχλητικό.

E11: Θέλετε να μου πείτε μερικά πράγματα για την κοπέλα, για την προσωπικότητα της, πριν από το συμβάν;

K.M11: Ναι. Όσο ήμασταν μαζί ήταν πολύ κτητικό άτομο, ζήλευε και ίσως αυτό της βγήκε μετά τόσο έντονο, να με παρακολουθεί και να με πιέζει από το χωρισμό και μετά, εφόσον ζήλευε τόσο πολύ όταν ήμασταν μαζί, πόσο μάλλον όταν δεν ήμασταν μαζί.

E12: Χμ... η ηλικία της εκείνη την περίοδο;

K.M12: Αυτό έγινε όταν ήταν 19.

E13: Ε τι ακριβώς...δούλευε κάπου, ποια ήταν η δουλειά της;

K.M13: Δε δούλευε κάπου, είχε μόλις περάσει στο πρώτο έτος στο πανεπιστήμιο.

E14: Θέλω να μου πείτε αν δεχτήκατε ποτέ βία κατά τη διάρκεια της σχέσης σας από την κοπέλα.

K.M14: Ε...βία... σταθερή βία δηλαδή να μου επιτίθεται κλπ δε δέχτηκα, απλά σε κάποιους καυγάδες...κάποια...ελαφριά βία, όχι ότι είχα πρόβλημα.

E15: Μόνο σωματική;

K.M15 :Και λεκτική.

E16: Μάλιστα. Με ποιούς τρόπους προσπάθησε να έρθει σε επαφή μαζί σας; Θέλω να μου περιγράψετε λίγο τα γεγονότα.

K.M16: Η αρχική της... αυτό που έκανε στην αρχή ήταν να παίρνει τηλέφωνα, εγώ δεν το σήκωνα για να αποφύγω καταστάσεις δηλαδή, αλλά εκείνη συνέχιζε, συνέχιζε και τηλέφωνα, μηνύματα και μετά άρχισε να προχωράει το πράγμα, εφόσον έβλεπε δηλαδή ότι εγώ δεν το σηκώνω και αδιαφορώ ή το σήκωνα ας πούμε, της έλεγα «τι θέλεις» κι εκείνη φώναζε, έβριζε κτλ το ξαναέκλεινα, μετά προσπάθησε με χειρότερα πράγματα. Δηλαδή άρχισε να έρχεται στο σπίτι μου, άρχισε να με περιμένει όταν πήγαινα πχ. Βόλτα και ακόμα χειρότερα άρχισε μετά να μιλάει στους γονείς μου, δηλαδή έπαιρνε τηλέφωνο στο σταθερό και ζητούσε τη μητέρα μου και της έλεγε διαμεσολαβήσει εκείνη για να τα ξαναβρούμε κτλ.

E17: Μάλιστα. Εμ υπήρξε κάποια αλλαγή ως προς τη συχνότητα της παρακολούθησης με την πάροδο του χρόνου;

K.M17: Ναι η αλλαγή που υπήρξε είναι ότι όσο περνούσε ο καιρός άρχισε να αραιώνει.

E18: Στην αρχή ήταν έντονο...

K.M18: Ναι στην αρχή ήταν πολύ έντονο και με τον καιρό άρχισε να αραιώνει, αλλά ο μόνος τρόπος για να καταφέρω να το αραιώσω ήταν σε εισαγωγικά να πάω με τα νερά της όπως λέμε. Δηλαδή όσο ήμουν κόντρα σε εκείνη, αυτό πύκνωνε, δεν αραιώνει. Όσο μετά άρχισα να της φέρομαι λίγο καλύτερα και να της μιλάω ή να τη συναντάω κάποιες φορές, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είμαστε πάλι μαζί, τότε άρχισε να αραιώνει αυτή η πίεση.

E19: Πόσο συχνά προσπαθούσε αυτό το άτομο να έρθει σε επαφή μαζί σας, στην αρχή τουλάχιστον, ήταν ακόμα και καθημερινό;

K.M19: Πολλές φορές τη μέρα. Σίγουρα καθημερινό και αρκετές φορές τη μέρα κιόλας, όχι μόνο καθημερινό.

E20: Υπήρχαν ακραίες συμπεριφορές; Μου είπατε πριν για ακραίες συμπεριφορές...

K.M20: Ναι.

E21: Τι εννοούσατε;

K.M21: Η πιο ακραία συμπεριφορά ήταν ότι με πήρε τηλέφωνο μια φορά, όχι πήρε τη μητέρα μου, συγγνώμη και της είπε ότι είναι στο νοσοκομείο διότι είχε πάρει χάπια γιατί ήθελε λείει να κάνει κακό στον εαυτό της ας πούμε. Τώρα δεν ξέρω αν ήταν τα χάπια τόσα πολλά ώστε να ήθελε να αυτοκτονήσει ή κάτι τέτοιο, αλλά ήθελε να κάνει κακό στον εαυτό της. Εγώ βέβαια εντάξει επειδή την αγαπούσα σαν άνθρωπο έτρεξα κατευθείαν αλλά τελικά αποδείχτηκε ότι αυτό ήταν στημένο, δηλαδή δεν είχε πάρει κάτι απλά το έκανε για να με φοβίσει ότι αν δε γυρίσω πίσω θα αυτοκτονήσει.

E22: Μάλιστα. Σας είχε παρενοχλήσει ποτέ μέσω internet;

K.M22: Μέσω internet όχι γιατί δε χρησιμοποιούσαμε κάποιο μέσω κοινωνικής δικτύωσης εκείνη την εποχή οπότε δε χρειάστηκε.

E23: Η παρενόχληση κυρίως γινόταν στο σπίτι σας; Σε ποια μέρη γινόταν;

K.M23: Ναι κυρίως στο σπίτι μου, επειδή ήξερε πού μένω, εκεί ερχόταν όλο τον καιρό που ήμασταν μαζί, ήταν το κοινό σημείο συνάντησης και αν εγώ έλειπα ας πούμε δε μπορούσε να με βρει οπότε έψαχνε την ευκαιρία όταν θα 'μαι εγώ στο σπίτι.

E24: Θέλω να μου περιγράψετε τα συναισθήματα σας εκείνη την περίοδο.

K.M24: Τα συναισθήματα μου ήταν ανάμεικτα διότι εγώ ήμουν αποφασισμένος ότι δεν ήθελα πλέον να είμαι με αυτή την κοπέλα, αλλά το πρόβλημα ήταν ότι η τόση μεγάλη πίεση που μου ασκούσε και την έβλεπα να κλαίει κτλ με στεναχωρούσε ταυτόχρονα, οπότε είχα μπει σε μια κατάσταση πολύ περίεργη, δηλαδή ήμουν ενδιάμεσα, δεν ήξερα τι να αποφασίσω, γιατί ναι μεν δεν ήθελα να είμαι μαζί της, αλλά όσο της έλεγα ότι δε θέλω αυτή με απειλούσε με πολύ άσχημους τρόπους όπως και να αυτοκτονήσει ακόμα, οπότε όπως καταλαβαίνετε ήταν το πρόβλημα μεγάλο.

E25: Αισθανθήκατε ποτέ φόβο;

K.M25: Ναι αισθάνθηκα.

E26: Σε τί καταστάσεις αισθανόσασταν φόβο;

K.M26: Αισθανόμουν φόβο όταν ήμουν πχ. στο σπίτι μου, ήξερα ότι... φοβόμουν μάλλον ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να έρθει, μπορεί να χτυπήσει το κουδούνι, μπορεί να ανέβει πάνω, αυτό. Δηλαδή ένιωθα ότι δεν έχω ελευθερία εκείνη τη στιγμή. Μπορεί να ήθελα ας πούμε να είμαι με την οικογένεια μου να φάμε ή με τους φίλους μου και ανά πάσα στιγμή να ξέρω ότι μπορεί να έρθει να με βρει...

E27: Χμ...ε αυτή την περίοδο εξακολουθείτε να αισθάνεστε φόβο;

K.M27: Αυτή την περίοδο όχι, έχει λήξει αυτό πλέον, δε νομίζω δηλαδή ότι θα ξαναγίνει.

E28: Θέλω να μου πείτε λίγο πώς το σταματήσατε αυτό;

K.M28: Όπως σας είπα και πριν η μόνη λύση για να το σταματήσω ήταν να κάνω λίγο αυτό που θέλει, δηλαδή ενώ στην αρχή μου έλεγε «θέλω να σε δω» κι εγώ ήμουν κατηγορηματικά για όχι, μετά άρχισα λίγο να κάνω αυτά που θέλει για να μπορέσω λίγο να την ηρεμήσω ας πούμε έτσι ώστε να το πάρει πιο ήρεμα και σε βάθος χρόνου να σταματήσει αυτό.

E29: Άλλαξε κάτι στη ζωή σας μετά την παρακολούθηση και αν ναι τι ήταν αυτό;

K.M29: Ε αυτό που άλλαξε στη ζωή μου ήταν ότι άρχισα από εκεί και μετά να έχω κάποιες φοβίες, βασικά να έχω κάποιες καχυποψίες να σας το πω έτσι, δηλαδή όταν γνώρισα κάποια καινούρια κοπέλα ας πούμε στη συνέχεια, είχα μετά τη φοβία ότι μπορεί να ξαναγίνει αυτό, δηλαδή ότι θα δυσκολευόμουν να της πω πχ ότι κάποια στιγμή δε θέλω να είμαστε μαζί ή οτιδήποτε για να μην ξαναπεράσω το ίδιο.

E30: Καταλαβαίνω...εμ εκείνη την περίοδο αντιμετωπίσατε δυσκολία στον ύπνο σας;

K.M30: Οι δυσκολίες που αντιμετώπισα δεν ήταν από...δεν τις αντιμετώπισα μόνος μου, τις αντιμετώπισα λόγω τηλεφώνου λόγω...

E31: Ότι χτυπούσε ας πούμε το τηλέφωνο σας τη νύχτα...

K.M31: Ναι δηλαδή εκεί που ήμουν μόνος κοιμόμουν κανονικά, δεν είναι ότι το σκεφτόμουν αυτό το πράγμα και είχα διαταραχές απλά δε με άφηνε το συγκεκριμένο άτομο να κοιμηθώ, γιατί ήταν διαφορετικά τα ωράρια μας και όταν εγώ κοιμόμουν εκείνη καλούσε ή ερχόταν σπίτι κτλ.

E32: Γενικά πώς επηρεάστηκε η υγεία σας και η ψυχολογία σας μετά την παρενόχληση;

K.M32: Η ψυχολογία μου επηρεάστηκε... ότι ήθελα να κάνω πράγματα να ξεφύγω, δηλαδή η ψυχολογία μου ήταν πολύ πεσμένη εκείνο το διάστημα και έψαχνα να κάνω πράγματα τα οποία θα με έβγαζαν από αυτές τις σκέψεις ότι κάποιος θα με ενοχλεί, ότι κάποιος θα μπαίνει συνέχεια στη ζωή μου ας πούμε κι έψαχνα καινούριες διεξόδους με την παρέα μου ας πούμε με κάποιο χόμπι, έτσι ώστε να ξεχνιέμαι από αυτήν την κατάσταση.

E33: Η υγεία σας επηρεάστηκε κάπως; Είχατε κάποια προβλήματα υγείας;

K.M33: Η υγεία μου όχι ευτυχώς.

E34: Πώς επηρέασε τις μετέπειτα σχέσεις σας το περιστατικό;

K.M34: Ε όπως σας είπα και προηγουμένως οι σχέσεις μου επηρεάστηκαν, όχι πολύ αλλά επηρεάστηκαν από πλευράς μου, ναι μεν δεν τους το έλεγα ανοιχτά αλλά στο βάθος του μυαλού μου το είχα δηλαδή ήμουν κάπως επιφυλακτικός σε κάποια πράγματα, δεν ανοιγόμουν εύκολα γιατί φοβόμουν να δεθώ για να μην περάσω τα ίδια ας πούμε, αυτό, όχι σε κάτι άλλο.

E35: Ε τέλος θέλω να μου περιγράψετε τη ζωή σας πώς είναι σήμερα...

K.M35: Η ζωή μου σήμερα είναι αρκετά διαφορετική γιατί όταν έγινε αυτό ήταν όταν είχα τελειώσει το σχολείο, ήμουν ακόμα σε αρκετά διαφορετική κατάσταση. Πλέον έχω τη δουλειά μου, έχω μια καινούρια σχέση και γενικά πιστεύω πως έχω ανανεωθεί αρκετά από τότε, ήταν κάτι που ναι μεν θα το θυμάμαι αλλά μου έχει αφήσει και κάποιες κακές εμπειρίες ας πούμε, οπότε πιστεύω πως τώρα είμαι σε αρκετά καλή φάση στη ζωή μου.

E36: Μάλιστα. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πολύ για τη συνέντευξη που μου παραχωρήσατε.

K.M36: Να είστε καλά.

E37: Καλό σας απόγευμα!

K.M37: Καλό απόγευμα. Γεια!

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΕΜΠΤΗ

E: Ερευνήτρια

Γ.Μ: Συνεντευξιαζόμενη

E01: Καλησπέρα!

Γ.Μ01: Καλησπέρα!

E02: Καταρχάς θα ήθελα να μου πείτε πόσων ετών είστε.

Γ.Μ02: Είμαι 22 χρονών.

E03: Τι επαγγέλλεσθε;

Γ.Μ03: Μόλις πήρα το πτυχίο φιλολογίας, φιλόλογος.

E04: Η οικογενειακή σας κατάσταση;

Γ.Μ04: Άγαμη.

E05: Ωραία. Ε σας παρακολουθούν αυτό το διάστημα;

Γ.Μ05: Ε όχι απ'όσο ξέρω.

E06: Σας παρακολουθούσαν στο παρελθόν;

Γ.Μ06: Ε δυστυχώς ναι.

E07: Ε γνωρίζετε το άτομο που σας παρενοχλούσε;

Γ.Μ07: Ήταν ο πρώην σύντροφος μου.

E08: Θέλετε να μου πείτε κάποια πράγματα γι'αυτό το άτομο; Να μου μιλήσετε λίγο για την προσωπικότητά του;

Γ.M08: Ναι κοιτάζετε, ε αρχικά δεν είχα καταλάβει πολλά πράγματα, στη συνέχεια μου έβγαζε επιθετικότητα, όταν τσακωνόμασταν γινόταν λίγο πιο βίαιος, ε έλεγε πράγματα έτσι άσχημα, έβριζε, ήταν πολύ οξύθυμος γενικότερα.

E09: Ε το άτομο αυτό τι ηλικία είχε εκείνη την περίοδο;

Γ.M09: Εκείνη την περίοδο ήταν 26 ετών.

E10: Το επάγγελμα του;

Γ.M10: Το επάγγελμα του ήταν...βασικά...δεν είχε δουλειά ναι, δεν είχε δουλειά εκείνη την περίοδο.

E11: Η οικογενειακή του κατάσταση;

Γ.M11: Ε οι γονείς του ήταν χωρισμένοι, γενικότερα ήταν μια περίεργη κατάσταση.

E12: Μάλιστα. Ε η παρενόχληση πότε περίπου άρχισε;

Γ.M12: Ε κοιτάζετε, ξεκίνησε από τη στιγμή που άρχισαν τα προβλήματα στη σχέση και του είπα ότι δεν πάει άλλο, ότι πρέπει να χωρίσουμε.

E13: Επομένως τότε ξεκίνησε σιγά σιγά να σας παρενοχλεί;

Γ.M13: Ναι ξεκίνησε από τότε με απειλητικά μηνύματα, ερχόταν συνέχεια κάτω από το σπίτι, χτυπούσε τα κουδούνια, ήταν πολύ περίεργα. Με ακολουθούσε στο δρόμο, ερχόταν στα σπίτια που πήγαινα με τις φίλες μου, δηλαδή προσπαθούσε όπου πήγαινα εγώ να είναι κι αυτός από πίσω κατά κάποιο τρόπο.

E14: Κατάλαβα. Δεχτήκατε ποτέ βία κατά τη διάρκεια της σχέσης σας από αυτό το άτομο;

Γ.M14: Μια φορά να σας πω την αλήθεια με χαστούκισε, ήταν πάνω σε τσακωμό βέβαια...αλλά ναι είχα δεχτεί.

E15: Πόσο συχνά προσπαθούσε αυτό το άτομο να έρθει σε επαφή μαζί σας όταν χωρίσατε;

Γ.Μ 15: Στην αρχή μου είχε σπάσει κυριολεκτικά τα νεύρα, ήταν πάρα πολύ έντονα, πολύ επίμονα όλα, η αντίδραση του ήταν ακραία δηλαδή, μετά άρχισε και ηρεμούσε λίγο όσο περνούσε ο καιρός , αλλά ήταν ενοχλητικό εξίσου.

E16: Θέλετε να μου περιγράψετε με μεγαλύτερη λεπτομέρεια λίγο τα γεγονότα πώς και με ποιους τρόπους προσπαθούσε αυτό το άτομο να έρθει σε επαφή μαζί σας;

Γ.Μ16: Ναι, εντάξει αρχικά άρχισε με απειλητικά μηνύματα του τύπου «Άνοιξε να ανέβω να σε δω να μιλήσουμε», «Κατέβα κάτω», με απειλούσε ότι θα μου κάνει κακό αν με βρει έξω με κάποιον άλλο ή οτιδήποτε με τις φίλες μου, γενικότερα, άρχισε μετά να λέει ότι άμα δεν είμαστε μαζί θα κάνει κακό στον ίδιο τον εαυτό, αυτά απ'όσο μπορώ να θυμηθώ, τα πιο χτυπητά σας λέω.

E17: Χμ...συνήθως σε ποια μέρη γινόταν η παρενόχληση? Γινόταν κυρίως στο σπίτι σας;

Γ.Μ17: Ναι γιατί νομίζω φοβόταν να κάνει φασαρία όταν...

E18:...σε δημόσιο χώρο;

Γ.Μ18: Ναι σε δημόσιο χώρο.

E19: Επομένως συνήθως ερχόταν στο σπίτι σας και σας ενοχλούσε.

Γ.Μ19: Ναι, κυρίως ναι.

E20: Υπήρξε ποτέ σεξουαλική παρενόχληση;

Γ.Μ20: Δε θα το λέγαμε και σεξουαλική παρενόχληση, αλλά πάρα πολλές φορές είχε γίνει πολύ πιεστικός και κουραστικός θα έλεγα.

E21: Την περίοδο που δεν ήσασταν μαζί;

Γ.Μ21: Ναι υπήρξαν και τότε φορές φυσικά.

E22: Χμ...Ε πώς σταμάτησε η παρενόχληση;

Γ.Μ22: Από ένα σημείο και πέρα άρχισα κι εγώ να τον απειλώ ότι θα βάλω κάποιους να του κάνουν κακό και εντέλει όταν κι εγώ ξαναέφτιαξα τη ζωή μου, είδα ότι ήμουν

καλά και τον απείλησα ότι το αγόρι μου πια δεν μπορεί άλλο και ότι αν δε σταματήσει δεν ξέρω κι εγώ τι θα γίνει.

E23: Υπήρξε κάποια αλλαγή ως προς τη συχνότητα της παρακολούθησης με την πάροδο του χρόνου;

Γ.Μ23: Ε ηρέμησε, κόπασε πραγματικά θεωρώ, ότι από ένα σημείο και μετά δεν πήγαινε άλλο το πήρε είδηση ότι έπρεπε να σταματήσει.

E24: Πάνω κάτω πόσο καιρό διήρκεσε η παρενόχληση, πόσο χρονικό διάστημα;

Γ.Μ24: Περίπου 5 με 6 μήνες, κάπου εκεί.

E25: Ε μπορείτε να μου περιγράψετε τα συναισθήματα σας εκείνη την περίοδο; Νιώθατε φόβο;

Γ.Μ25: Ο φόβος ήταν πραγματικά τεράστιος, δεν τολμούσα να βγω έξω από το σπίτι μου, ένιωθα συνέχεια ότι κάποιος με παρακολουθεί, έτρεμα, δε μπορούσα να ησυχάσω πουθενά, ένιωθα δηλαδή τελείως απροστάτευτη.

E26: Γενικά τι αισθανόσασταν;

Γ.Μ26: Υπήρχε αυτή η ανασφάλεια, ο φόβος, ότι θα πάθω ανά πάσα ώρα και στιγμή κακό, ήταν πάρα πάρα πολύ άσχημα, τρομακτικά πραγματικά.

E27: Μάλιστα. Εμ αυτή την περίοδο εξακολουθείτε να αισθάνεστε φόβο;

Γ.Μ27: Υποσυνείδητα ίσως λίγο ναι, αλλά όχι κάτι παραπάνω, δηλαδή θεωρώ ότι έχει ηρεμήσει αυτός ο άνθρωπος πια, δεν μου δείχνει σημάδια.

E28: Γενικά εκείνη την περίοδο αντιμετωπίζατε δυσκολίες με τον ύπνο σας;

Γ.Μ28: Δε μπορούσα πραγματικά να κοιμηθώ καθόλου, ειδικά τον πρώτο καιρό, ένιωθα συνέχεια ότι...πεταγόμενοι συνέχεια, ήταν πάρα πολύ άσχημα, δεν κοιμόμουν καθόλου καλά, μετά εντάξει, ηρέμησα.

E29: Αυτό το διάστημα τώρα, ο ύπνος σας είναι καλύτερος;

Γ.Μ29: Ναι είναι πολύ καλύτερος, βέβαια δεν σας κρύβω ότι κάποια όνειρα μου χαλούν τον ύπνο, έτσι άσχημα με αυτόν τον άνθρωπο...

E30: Εξακολουθείτε ακόμα και τώρα κάποιες φορές να το σκέφτεστε...

Γ.Μ30: Ναι ναι ναι...

E31: Η ψυχολογία σας πώς επηρεάστηκε μετά την παρενόχληση και η υγεία σας;

Γ.Μ31: Γενικότερα ψυχολογικά τουλάχιστον αρχικά ήμουν πολύ χάλια, δεν εμπιστευόμουν κανέναν, άρχισα δηλαδή μετά από κάποιους μήνες να ηρεμώ, σωματικά εντάξει, θεωρώ ότι η ψυχολογία επηρεάζει και το σώμα, οπότε...καταλαβαίνετε..

E32: Χμ... επηρέασε κάπως τις μετέπειτα σχέσεις σας αυτό το συμβάν;

Γ.Μ32: Πάρα πολύ, πάρα πολύ διότι φοβάσαι, δεν εμπιστεύεσαι εύκολα τον άλλον, τον βλέπεις πιο καχύποπτα, ήμουν πολύ μαζεμένη, ήταν τελείως διαφορετικά. Και στο θέμα...στο σεξουαλικό κομμάτι και στο επικοινωνιακό, πολύ διαφορετικά.

E33: Μάλιστα... Θέλετε να μου περιγράψετε λίγο τη ζωή σας πώς είναι σήμερα;

Γ.Μ33: Θεωρώ ότι είναι μια ήσυχη ζωή, έχω τον άνθρωπο μου όπως σας είπα, έχω τη δουλειά μου και είμαι πολύ πιο ήρεμη απ'ότι ήμουν τότε, έχουν βελτιωθεί πολύ τα πράγματα.

E34: Ωραία! Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πολύ για τη συνέντευξη που μου παραχωρήσατε.

Γ.Μ34: Να είστε καλά.

E35: Σας ευχαριστώ πολύ ξανά, γεια σας!

Γ.Μ35: Γεια!

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΚΤΗ

E: Ερευνήτρια

Γ.Γ: Συνεντευξιζόμενος

E01: Καλησπέρα σας!

Γ.Γ01: Γεια σας.

E02: Πριν ξεκινήσουμε θα ήθελα να μου πείτε την ηλικία σας.

Γ.Γ02: Είμαι 37 χρονών.

E03: Τι επαγγέλλεσθε;

Γ.Γ03:Είμαι μάγιστρα.

E04: Η οικογενειακή σας κατάσταση;

Γ.Γ04: Είμαι άγαμος.

E05: Μάλιστα. Ε σας παρακολουθούν αυτό το διάστημα;

Γ.Γ05: Ευτυχώς όχι.

E06: Σας παρακολουθούσαν στο παρελθόν;

Γ.Γ06: Δυστυχώς για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα ναι.

E07: Πόσο καιρό συνέβαινε αυτό;

Γ.Γ07:Περίπου 2 χρόνια.

E08: Γνωρίζετε το άτομο που σας παρενοχλούσε;

Γ.Γ08: Ναι βέβαια.

E09: Τι...ποιά ήταν η σχέση του με σας;

Γ.Γ09: Είχαμε υπάρξει ζευγάρι.

E10: Θα ήθελα να μου κάνετε μια περιγραφή της προσωπικότητας του ατόμου αυτού.

Γ.Γ10: Άρχισα να πιστεύω ότι είχα επαφές με ένα διπρόσωπο άτομο. Όσο καιρό ήμασταν μαζί πίστευα ότι ήταν ένα φυσιολογικό άτομο ικανό να δημιουργήσει μια ανθρώπινη σχέση, από τη στιγμή που αποφάσισα να διακόψω αυτή τη σχέση γνώρισα ένα τελείως διαφορετικό πρόσωπο το οποίο ήταν εκδικητικό, απειλητικό και πολλές φορές μου δημιουργούσε τρομερή ανασφάλεια και φόβο.

E11: Ε μπορείτε να μου πείτε κάποια στοιχεία για αυτό το άτομο; Ας πούμε την ηλικία του, το επάγγελμα του, την οικογενειακή του κατάσταση...

Γ.Γ11: Ναι εκείνη την εποχή ήταν 24 χρονών, οικονομολόγος, με καλή οικογενειακή κατάσταση και 2 αδέρφια.

E12: Χμ...η παρενόχληση πότε περίπου άρχισε;

Γ.Γ12: Από τη στιγμή που συνειδητοποίησα ότι ήθελα να χωρίσουμε, ότι δεν την ήθελα άλλο στη ζωή μου.

E13: Εμ...κάνατε κάτι για να σταματήσει μετά; Πώς σταμάτησε;

Γ.Γ13: Έκανα ασφαλιστικά μέτρα.

E14: Κατά προσέγγιση πόσο συχνά προσπαθούσε αυτό το άτομο να έρθει σε επαφή μαζί σας;

Γ.Γ14: Στην αρχή αρκετές φορές την ημέρα με ήπιους τρόπους, αργότερα όσο πέρναγε και συνειδητοποιούσε ότι η απόφαση μου ήταν αμετάκλητη πιο αραιά βέβαια, αλλά με πιο σοβαρούς και επικίνδυνους και τρομακτικούς τρόπους.

E15: Θα μπορούσατε να μου περιγράψετε έτσι λίγο τα γεγονότα, πώς αυτό το άτομο προσπαθούσε να έρθει σε επαφή μαζί σας;

Γ.Γ15: Στην αρχή ερχόταν με γλυκό τρόπο, με κάποια δώρα, με καλοπιάσματα, μετά άρχισε να γίνεται πιο επιβλητική, να έρχεται απρόσκλητη σπίτι μου, να χτυπάει κουδούνια, να ενοχλεί εμένα και τους φίλους μου σε... αρκετές φορές και μεθυσμένη, ε δυστυχώς μετά τα πράγματα χειροτέρεψαν με αποτέλεσμα να φοβάμαι και για τη ζωή μου γιατί είχα δεχτεί απειλητικά τηλεφωνήματα, είχα δεχτεί επισκέψεις στο σπίτι μου από άγνωστους ανθρώπους με σκοπό να μου βλάψουν ας πούμε τη σωματική

μου ακεραιότητα και κάποιες φορές έβρισκα ας πούμε και το μηχανάκι μου σε...να το πω να έχει υποστεί δολιοφθορά, να το βρίσκω με σκασμένο λάστιχο το μηχανάκι, με βγαλμένο το σωληνάκι των φρένων και ήταν πολύ δύσκολη περίοδος.

E16: Ήταν τόσο ακραίες...ε τόσο ακραία τα γεγονότα;

Γ.Γ16: Βεβαίως και σας περιγράψω τα πρώτα που μου έρχονται στο μυαλό αυτή τη στιγμή.

E17: Χμ...ε παρατηρήσατε κάτι...μάλλον παρατηρήσατε κάποια αλλαγή ως προς τη συχνότητα της παρακολούθησης όσο περνούσε ο καιρός;

Γ.Γ17: Βεβαίως, ήταν πιο αραιές αλλά και πιο επικίνδυνες. Δηλαδή θα είχα ένα τηλέφωνο, μια επίσκεψη εκεί πέρα που ήμουν για καφέ με τους φίλους μου, βέβαια με παρακολουθούσε το άτομο αυτό και όταν έβλεπε ότι ήμουν ανένδοτος, έμπαινε σε διαδικασία ας πούμε να με βλάψει, να με εκδικηθεί.

E18: Χμ... σας είχε παρενοχλήσει ποτέ μέσω internet;

Γ.Γ18: Ναι βέβαια, μέσω facebook και με διάφορα mail που λάμβανα, τόσο δικά της, όσο και από άγνωστους που με απειλούσαν για διάφορες εκκρεμότητες που είχα ή είχε φτάσει στο σημείο να μου έρχονται εξοφλημένοι λογαριασμοί, βέβαια στην αρχή ήταν αυτό, εξοφλημένοι λογαριασμοί του σπιτιού μου, της ΔΕΗ, της κάρτας μου και φυσικά ήταν από το πρόσωπο αυτό που ήξερε πολλά προσωπικά μου δεδομένα και προέβαινε σε τέτοιες πράξεις ώστε να μου δείξει και καλά το πόσο με θέλει στη ζωή της.

E19: Σεξουαλική παρενόχληση υπήρξε ποτέ;

Γ.Γ19: Ναι στην αρχή βέβαια, τη συνόδευε κάθε τηλεφώνημα και κάθε επίσκεψη, βέβαια στην αρχή που ήλπιζε ακόμα θα με «τουμπάρει» να το πω έτσι.

E20: Μπορείτε να μου περιγράψετε τα συναισθήματα σας εκείνη την περίοδο? Πώς νιώθατε;

Γ.Γ20: Ε στην αρχή πολύ περιορισμένος, λίγη ανασφάλεια, προβληματισμό όσο όμως εντεινόνταν οι πράξεις της και έβλεπα πόσο ακραίες ας πούμε μπορούν να γίνουν και σε τι βαθμό μπορούσε να φτάσει αυτός ο παρανοϊκός άνθρωπος, φοβήθηκα και για τη

ζωή μου, με αποτέλεσμα ας πούμε να στραφώ και στις αστυνομικές αρχές και να ζητήσω βοήθεια και από ψυχολόγο και από δικηγόρο ώστε να μπορώ να κρατήσω μακριά μου αυτόν τον άνθρωπο με νόμιμο τρόπο.

E21: Εμ τώρα πώς αισθάνεστε μετά από αυτό το συμβάν;

Γ.Γ21: Δε μπορώ να το ξεπεράσω...

E22: ...εξακολουθείτε να αισθάνεστε φόβο(διακόπτει);

Γ.Γ22: Βεβαίως, βεβαίως, ακόμα και πολλές φορές όταν κάνω κάτι με μια κοπέλα που έχω γνωρίσει που μου αρέσει πολύ, μου έρχονται πάντα στο μυαλό εικόνες σαν αυτές, σκέψεις ότι και με τη συγκεκριμένη κοπέλα στην αρχή ήταν φυσιολογικά και πώς εξελίχθηκε και πού έφτασα, μέχρι και σε σημείο να αλλάξω σπίτι και περιοχή για να χάσει τα ίχνη μου και ακόμα δυσκολεύομαι να δημιουργήσω μια σοβαρή σχέση, να εμπιστευτώ δηλαδή.

E23 :Μάλιστα. Εκείνη την περίοδο είχατε αντιμετωπίσει προβλήματα με τον ύπνο σας;

Γ.Γ23: Πάρα πολλά! Είχα καταφύγει στη βοήθεια υπνωτικών ηρεμιστικών φαρμάκων ώστε να μπορώ να κοιμάμαι τουλάχιστον 6 ώρες την ημέρα για να μπορώ να πηγαίνω στη δουλειά μου.

E24: Αυτή την περίοδο τώρα, εξακολουθείτε να έχετε προβλήματα με τον ύπνο σας;

Γ.Γ24: Αραιά και που ναι, αραιά και που με εφιάλτες, με διαταραχές ύπνου να μη μπορώ να κοιμηθώ πάνω από 5 ώρες...έχω μια διαρκή...ένα άγχος.

E25: Η υγεία σας επηρεάστηκε κάπως μετά την παρενόχληση;

Γ.Γ25: Η υγεία μου είχε επηρεαστεί και κατά τη διάρκεια της παρενόχλησης, είχα πολλά ψυχολογικά, τρομερή ανασφάλεια, ανόρεκτος και σε σημεία επιβίωσης ας πούμε, δεν ήθελα να φάω, όσο και...και μετά βέβαια, ψυχολογικά πιστεύω ότι ακόμα δεν το έχω ξεπεράσει.

E26: Επομένως πιστεύετε κάποιες φορές ότι θα σας ξανασυμβεί κάτι τέτοιο;

Γ.Γ26: Ναι, πολύ φοβάμαι πως ναι. Μου έχει δημιουργήσει τέτοια ανασφάλεια, τέτοιο φόβο που το έχει περάσει στο πετσί μου ότι κάποια στιγμή θα μου ξανατύχει και αυτό είναι που δε μπορώ να διατηρήσω μακροχρόνιες σχέσεις γιατί έχω δυσκολία στο να εμπιστευτώ τον άλλο άνθρωπο που έχω δίπλα μου.

E27: Επομένως μου λέτε τώρα ότι αυτό επηρέασε και τις μετέπειτα σχέσεις σας...

Γ.Γ27: Ακόμα...

E28: Τις επηρέασε ως προς τι, εκτός από αυτό που μου αναφέρατε, ότι δεν εμπιστεύεστε.

Γ.Γ28: Δε μπορώ να εμπιστευτώ, συνέχεια μπαίνω σε μια διαδικασία να συγκρίνω την πρώην μου κοπέλα με τις νυν ας πούμε και πάντα να έχω παρανοϊκές σκέψεις στο κεφάλι μου, ε δεν εμπιστεύομαι φυσικά, με το παραμικρό δείγμα γίνομαι έξαλλος και μπορώ να πω αρκετές φορές και παρανοϊκός , με αποτέλεσμα να διώχνω και ανθρώπους από δίπλα μου με αυτό τον τρόπο, από αυτή τη συμπεριφορά μου.

E29: Μάλιστα. Θέλετε να μου περιγράψετε τη ζωή σας πώς είναι σήμερα;

Γ.Γ29: Πιστεύω ότι...προσπαθώ βέβαια ακόμα να το ξεπεράσω, με την οικογένεια μου έχω απομακρυνθεί, ε στη δουλειά μπορώ να πω ότι έχω μια μέτρια κατάσταση, δε μπορώ να αποδώσω γιατί δεν είμαι και εντελώς καλά αυτό το διάστημα, σχέση δε έχω, αυτά.

E30: Χμ...ωραία. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πολύ για τη συνέντευξη που μου παραχωρήσατε.

Γ.Γ30: Κι εγώ.

E31: Καλό σας απόγευμα, καλή συνέχεια.

Γ.Γ31: Επίσης.

E32: Γεια σας.

9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

American Psychiatric Association (1994). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 4th ed (DSM IV). Washington, DC: APA.

Blaauw, E./Winkel,F.W./Arensman E./Sheridan, L.,Freeve,A., (2002), The toll of stalking: The relationship Between Features of Stalking and Phychopathology of Victims Journal of Interpersonal Violence, 17:50-63.

Blackboorn, E.J., (2000), Forever yours: Rates of stalking victimization, risk factors and traumatic responses among college women. Dissertation Abstracts International, 60:57-63.

Brewster, M.P.,(2003), Power and Control Dynamics in Pre-stalking and stalking Situations. Journal of Family Violence, 18 (4):207-217.

Cupach, W.R.,and Spitzberg, B.H., (2000), Obsessive relational intrusion: Incidence, Perceived severity and Coping. Violence & Victims, 15(4):357-372.

Davis, J.A., and Chipman, M.A., (1997), Stalkers and Other Obsessional Types: A Review and Forensic Phychological Typology of Those Who Stalk. Journal of Clinical Forensic Medicine, 4: 166-172.

Dietz,P.E./Matthews,D.B./Martell,D.A./Steward,T.M./Hrouda,D.R.,and Warren,J., (1991), Threatening and otherwise inappropriate letters to members of the United States Congress. Journal of Forensic Sciences, 36: 1445-1468

Douglas, K.S., and Dutton, D.G., (2001), Assesing the link between stalking and domestic violence. Aggression and Violent Behavior, 6(6):519-546.

Dressing, H ., (2005), Lifetime prevalence and impact of Stalking in a European population. The British Journal of Psychiatry, 187 :168-172.

Fremouw, W.J./Westrup, D.,and Pennypacher, J., (1997), Stalking on campus: The prevalence and strategies for coping with Stalking. Journal for Forensic Sciences, 42: 666-669.

Gliner, J.A., (1994), Reviewing qualitative research: proposed criteria for fairness and rigor”, Occupational Therapy Journal of Research, 14 (2): 78-90.

Hall, D.M., (1998), The victims of stalking. In J.R. Meloy (ed.), The Psychology of Stalking Clinical and Forensic Perspectives (p.113-137), Toronto : Academic Press.

Harmon, R.B./ Rosner, R., and Owens, H. (1995). *Obsessional harassment and erotomania in a criminal court population. Journal of Forensic Sciences, 40: 188-196.*

Ιωσηφίδης, Θ., (2003), *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες, Αθήνα, Κριτική.*

Kamphuis, J.H., and Emmelkamp, P.M.G.,(2001), *Stalking: A contemporary challenge for forensic and clinical psychiatry. British Journal of Psychiatry,176: 206-209.*

Kropp, P.R./Hart, S.D., and Lyon, D.R., (2002), *Risk Assessment of Stalkers : Some problems and Possible solutions. Criminal Justice and Behavior, 29 (5): 590-616*

Lacey, A./ Luff, D., (2001), *Qualitative data analysis, in Trend Focus on Research and Development in Primary Health Care : An Introduction to Qualitative Analysis, Trend Focus, London.*

Logan, T.K./Leukefeld, C., and Walker, B., (2000), *Stalking as a variant of intimate violence: Implications from a young adult sample. Violence and Victims, 15 (1): 91-111.*

McCann,J.T., (2001), *Stalking in children and adolescents: the primitive bond. Washington, D.C: American Psychological Association.*

Meloy, J.R., (1996), *Stalking (obsessional following): A review of some preliminary studies. Aggression and Violent Behavior, 1: 147-162.*

Meloy, R., and Gothard, S., (1995), *Demographic and clinical comparison of obsessional followers and offenders with mental disorders. American Journal of Psychiatry, 152 (2):258-263.*

Mullen, P.E./ Pathé, M./Purcell, R., and Stuart, G.W., (1999), *Study of stalkers. The American Journal of Psychiatry, 156; 1244-1249*

Pathé M./Mullen, P.E., and Purcell, R., (1999),*Stalking : False claims of victimization. British Journal of Psychiatry, 174: 170-172*

Pathé M., and Mullen, P.E., (1997). *The impact of stalkers on their victims. British Journal of Psychiatry, 170: 12-17.*

Ravensberg, V., and Miller, C., (2003), *Stalking among young adults: A review of preliminary research. Aggression and Violent Behavior, 8 (4): 455-469.*

Roberts, A.R., and Dziegielewski, S.F., (1996), *Assessment typology and intervention with the survivors of Stalking. Aggression and Violent Behavior, 1 (4): 359-368.*

Sheridan, L.P./Blaauw, E. and Davis, G.M., (2003), Stalking: Knowns and Unknowns. Trauma, Violence & Abuse, 4 (2): 148-162.

Sheridan, L./ Davies.,and Boon, J.C.W.,(2001), Stalking Perception and Prevalence. Journal of Interpersonal Violence, 16 (2): 151- 167.

Tjaden, P., and Thoennes, N., (1998), Stalking behavior: A literature review and suggested functional analytic assessment technology. Aggression and Violent Behavior, 3: 255-274.

Zona, M.A./Sharma, K.K., and Lane, J.C., (1993), A comparative study of erotomaniac and obsessional subjects in forensic sample. Journal of Forensic Sciences, 38(4): 894-903.